

Wiadomości Gródeckie Haradockija Nawiny

Gazeta o Ziemi Gródeckiej i jej Mieszkańcach • Nr 10 (324) • Październik 2024 • Cena 4,50 zł

● Relacja z V Sesji Rady Gminy ● Śmieci -
wspólna sprawa ● Nowi i starzy Sołtysi ● Aga
i Gosia na rolkach ● Brzoskwinie w ogrodzie i
kuchni ● Reportaż o Mieleśzkach

Fot. Małgorzata Serafin

APELUJEMY O ROZSĄDEK !

DRODZY MIESZKAŃCY! APELUJEMY O ODPOWIEDZIALNE PODEJŚCIE DO OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z GOSPODAROWANIA ODPADAMI W NASZEJ GMINIE.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Gminy są obowiązane corocznie osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w odpowiedniej wysokości (np. za rok 2024 co najmniej 45% wagowo, za rok 2025 co najmniej 55% wagowo). Poziomy wzrastają nieregularnie o 1, 5 czy 10 punktów procentowych rok do roku. Dotrzymanie rosnących z roku na rok poziomów stanowi dla gmin spory problem. Natomiast za nieosiągnięcie wymaganych poziomów, wojewódzki inspektor ochrony środowiska nakłada na gminy kary pieniężne.

Szanowni Mieszkańcy!

W związku ze stale rosnącymi poziomami przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz kosztami odbioru odpadów – apelujemy:

1) Segregujemy właściwie odpady. Prawidłowa segregacja "u źródła", czyli w domu to podstawowy, realny wkład w dbałość o środowisko, przejaw wysokiej kultury i świadomości ekologicznej, a ostatecznie także tańsza opcja pozbywania się odpadów. Segregując właściwie odpady, możemy dać im drugie życie.

Za brak właściwej segregacji gmina może nałożyć na właściciela nieruchomości opłatę podwyższoną stanowiącą trzykrotność stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny.

2) Zagospodarujemy bioodpady w przydomowych kompostownikach – ograniczy to ilość odpadów przekazywanych do odbioru i zagospodarowania oraz zmniejszy koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem bioodpadów. Powstały kompost z przydomowych kompostowników można wykorzystać do użyźniania gleby w ogrodach, **natomiast masę bioodpadów zagospodarowanych w przydomowych kompostownikach gmina może wykorzystać do osiągnięcia niezbędnych poziomów recyklingu.**

Właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujący bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym mogą skorzystać ze zwolnienia w części z opłaty miesięcznej za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

3) Starajmy się w każdym gospodarstwie domowym ograniczyć ilość wytwarzanych odpadów.

4) Rzetelnie wywiązujemy się z obowiązku składania deklaracji: tej pierwszej – w terminie 14 dni od zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca; oraz kolejnych – w przypadku zmiany danych do określenia opłaty, nie tylko gdy zmniejsza się liczba osób zamieszkałych na danej nieruchomości ale również wówczas, gdy mieszkańców przybywa. Właściciele nieruchomości, którzy przebywają na terenie Gminy Gródek w wybranych miesiącach (zazwyczaj w sezonie wiosenno-letnim) również powinni złożyć deklarację – na określone miesiące w roku. **Każde niezłożenie lub nierzetelne wypełnienie deklaracji powoduje, iż pozostali mieszkańcy są obciążani wyższą stawką opłaty i w rezultacie płacą za tych, którzy nie składają deklaracji lub podają nieprawdziwą ilość osób zamieszkujących nieruchomość.**

W razie niezłożenia deklaracji albo uzasadnionych wątpliwości co do danych zawartych w deklaracji, zgodnie z wyżej powołaną ustawą - Wójt określa, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę dostępne dane właściwe dla wybranej przez radę gminy metody, a w przypadku ich braku - uzasadnione szacunki. Ustawa przewiduje również sankcje karne: Kto wbrew obowiązkowi nie składa deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - podlega karze grzywny.

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Wójt Gminy Gródek
Wiesław Kulesza

Drody Czytelnicy!

Poznajecie okładkowe kwiaty? Tak, to słonecznik bulwiasty, czyli topinambur. W naszej (i nie tylko) gminie często spotykana przy drogach, na łąkach czy nieużytkach. Gosia Serafin, z którą krótki wywiad na temat jej pasji publikujemy w tym numerze, zrobiła to zdjęcie w Waliłach Dworze. Lubimy rozmawiać z Wami o Waszych zainteresowaniach. Na pytanie, co robić, gdy rolki stają się pasją, odpowia-

dają Agnieszka Litwin i Małgorzata Czapnik.

A wracając do topinamburu... Ta roślina przywędrowała do nas z Ameryki Północnej. Prawdopodobnie poza uprawami pojawiła się w II połowie XIX w., a jej inwazyjne rozprzestrzenianie rozpoczęło się około 1900 roku. Nie wiem, czy wiecie o tym, że bulwy topinamburu są bardzo zdrowe, soczyste i nadają się do celów kulinarnych. Mają delikatny, słodkawy smak, który może nieco przypominać orzechy lub karczochy. Jednym z najprostszych, a zarazem najpopularniejszych dań z topinamburu są frytki. Warzywo należy starannie oczyścić z ziemi i umyć, następnie wystarczy je pokroić, wrzucić na rozgrzany olej i smażyć trochę dłużej niż tradycyjne ziemniaki. Dla mnie to na razie teoria, ale mam chrapkę na takie frytki.

Posiadam kilka takich słoneczników w swoim ogrodzie, wiem, że niektórzy ogrodnicy się ich boją, bo

mając odpowiednie warunki, potrafi nieźle się namnożyć. I chociaż patrzę na swój biedny ogród z bólem z powodu tegorocznej suszy, to jednak z nadzieją myślę już o wiośnie i o karmieniu swoich roślin drogowym kompostem.

Zerknijcie koniecznie na relację z ostatniej sesji, żeby zrozumieć jak ważne jest posiadanie kompostownika z punktu widzenia odbioru odpadów. Nie dość, że zapłacimy o 3 zł mniej od osoby za miesiąc z tytułu kompostowania, to przyczynimy się do tego, że w naszej gminie o ¼ nawet może spaść ilość odbieranych śmieci w porównaniu z obecną sytuacją. Ludzie pakują do worków trawę, liście, z których można przecież uzyskać naprawdę cudowny nawóz zwany „czarnym złotem”.

Przed nami czas grabienia liści i powiem Wam, że październik to dobry miesiąc na założenie kompostownika. Do kompostowania możemy wykorzystać: wspomnia-

ne liście, resztki owoców i warzyw, skorupki jaj, fusy od kawy i herbaty, resztki płynnego jedzenia, skoszoną trawę, igły sosnowe, kwiaty, gałązki, liście roślin doniczkowych, ziemię doniczkową, teksturę, karton, popiół drzewny. Nie wrzucamy na kompostownik m.in.: nabrań, resztek mięsa i ryb, roślin zaatakowanych chorobami, nasion roślin inwazyjnych, odchodów psów, kotów, ludzi, pieluch i materiałów higienicznych. Co do kompostowania, to trochę podpowiedzi znajdziemy na opublikowanym na 2 stronie plakacie. Jedno jest pewne, dobrze prowadzony kompostownik nie śmierdzi. Zobaczycie, jak odwdzięczą Wam się rośliny zasilane tym cudownym nawozem.

Podpowiadajcie tematy, nadsyłajcie swoje zdjęcia, artykuły, listy do 20 października na adres dsulzyk@gckgrodek.pl.

DOROTA SULZYK ▲

Relacja z V Sesji Rady Gminy Gródek 30 września 2024 roku

30 września w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Gródek odbyła się V sesja Rady Gminy Gródek. Po ustaleniu porządku obrad **Wójt Wiesław Kulesza** przedstawił **sprawozdanie ze swojej działalności w okresie międzysesyjnym** (zamieszczamy je w tym numerze). Nikt z radnych nie miał pytań.

Następnie rozpatrzono **informację o przebiegu wykonania przez Gminne Centrum Kultury w Gródku oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Gródku planu finansowego za pierwsze półrocze 2024 r.** Przyjęto je do informacji.

W kolejnych punktach radni zajęli się rozpatrzeniem projektów uchwał:

- uchwała w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gródek na lata 2024-2027 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2039; Zakup samochodu dla OSP Gródek przesunięto na 2025 r. (wszyscy radni głosowali „za” przyjęciem uchwały)

- uchwała w sprawie zmian w

budżecie Gminy Gródek na 2024 r.; (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie zmiany uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Gminy Gródek, szczegółowości projektu budżetu oraz rodzajów materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu; (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie opłaty targowej na terenie Gminy Gródek; **Radny Jerzy Gryc** zaproponował, żeby przybliżyć stawki. Odczytała je **Przewodnicząca Rady Gminy Monika Ratyńska**. (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości; Omówiła je **Skarbnik Gminy Marta Popławska**, która poinformowała, że wzrosną one o 2,7 % w porównaniu do ubiegłorocznych. (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie określenia zasad poboru w drodze inkasowania podatków lokalnych na terenie gminy Gródek, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia przysługującego inkasentom z tego tytułu; Projekt uchwały omówiła **Skarb-**

nik Marta Popławska. Inkasentami są sołtysi z gminy Gródek. (wszyscy „za”, 2 radnych nie zagłosowało)

- uchwała w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso; Temat omówiła **Inspektor UG Urszula Wołosewicz**. (wszyscy „za”, 2 radnych nie zagłosowało)

- uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty; **Inspektor UG Urszula Wołosewicz** poinformowała, że na koniec bieżącego roku do zamknięcia się systemu gospodarki odpadami zabraknie 399 313,58 zł. Aby system się bilansował, to stawka za odbiór odpadów komunalnych powinna wynosić 38 zł (poprzednia stawka była 28 zł i ulga 1 zł za kompostowanie). Zaproponowana została ulga za kompostowanie w kwocie 3 zł od osoby.

Rozpoczęła się długa dyskusja, w której jako pierwszy głos zabrał **Wójt Wiesław Kulesza**. Obo-

wiązujące od 2013 roku przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz apele przekazywane w różny sposób do mieszkańców powinny nas przyzwyczaić do obowiązków, które z niej wynikają. Każdy powinien wiedzieć, że deklaracja wypełnienia w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami, powinna być wypełniona prawidłowo i w sposób rzetelny. Dotyczy to przede wszystkim ilości osób zamieszkałych w gospodarstwie bez względu na wiek, od dziecka do seniora. Fakt ten powinien uwzględniać zarówno stałych mieszkańców jak i tych przebywających sezonowo np. od kwietnia do września w okresie wiosenno-letnim. Każdy, kto nie wypełnił deklaracji w sposób prawidłowy obciąża pozostałych i ma to bezpośredni wpływ na stawkę opłaty. Ponadto, każdy, kto wytwarza odpady i te zmieszane, i te segregowane powinien wiedzieć, że jest możliwość odciążenia kosztów obsługi systemu gospodarowania odpadami poprzez zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych w tzw. kompostowniku. Można z jednej strony

skorzystać z ulgi, a także wpłynąć znacząco na ilość odpadów, co ma wpływ na wskaźniki recyklingu, które to z roku na rok stają się coraz trudniejsze do uzyskania przez gminę Gródek. Gdybyśmy zadbali nawet o te dwie kwestie, czyli prawidłowe wypełnianie deklaracji oraz korzystanie z kompostowania odpadów zielonych, to w sposób wyraźny zmniejszyłyby się koszty obsługi systemu. Jesteśmy gminą rozproszoną, jedną z największych w województwie pod względem powierzchni, znacznie oddaloną od miejsca zagospodarowania odpadów, co niestety wpływa na cenę oferowanych usług przez firmy przystępujące do realizacji zamówienia publicznego. Gminy położone bliżej miasta Białegostoku mają pod tym względem łatwiej i przede wszystkim taniej. Stale rosnące ceny paliw, wzrost najniższego wynagrodzenia i zatrudnienia pracowników oraz koszty transportu to główne czynniki wpływające na stawkę, która dotyczy odbioru odpadów z terenu naszej gminy. Z założenia ustawy system gospodarowania odpadami powinien się samobilansować, czyli wpłaty od mieszkańców powinny pokrywać wszystkie koszty systemu, czyli transport i zagospodarowanie odpadów, utrzymanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz koszty administracyjne i techniczne. Wg prognoz na 2024 rok do pokrycia kosztów systemu gospodarowania odpadami brakuje prawie 400 tysięcy zł. Proszę pamiętać, że znajdujemy się w takiej sytuacji, że gdybyśmy nie dopłacali do szeregu usług, w tym transportu publicznego, to prawdopodobnie kursowałyby na trasie Gródek-Białystok jeden lub dwa autobusy. Sytuacja związana z „dokładaniem” do systemu gospodarki odpadami, transportu czy zadań oświatowych powoduje, iż pozostają nam bardzo niewielkie środki na zadania inwestycyjne. Dlatego też powinniśmy podjąć taką decyzję, abyśmy mogli w dalszym ciągu realizować oczekiwane projekty, dążąc do dalszego rozwoju gminy. Natomiast pojawiająca się tendencja nie powinna wymusić decyzji, która pozbawi

nas możliwości dalszych działań. Jednocześnie zaznaczam, że podwyżka opłaty za gospodarowanie odpadami jest nieunikniona i bardzo wiele samorządów już takie decyzje podejmuje lub podejmie w najbliższym czasie. Zaproponowana stawka nie jest najwyższą w regionie, a niektóre gminy już dawno mają nawet wyższe od naszej.

Kierownik Referatu Planowania Przestrzennego, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Paulina

Fot. Dorota Sulżyk | GOK w Grodku

Cybulin przypomniła, że ostatnia podwyżka stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi miała miejsce w 2021 r. Przez te 3 lata ceny w naszym kraju nie stały w miejscu. Zaapelowała do radnych o rozsądek i konsekwencję. Podniesienie stawki tej opłaty jest absolutnie niezbędne dla zbilansowania się systemu.

Radna Małgorzata Popławska przyznała, że jest to trudny temat, radni rozumieją potrzeby systemu, ale muszą też patrzeć na mieszkańców, bardzo ważne jest to, co powiedział Wójt, że cena, którą płacimy jako mieszkańcy jest uzależniona od tego, ile odpadów wyprodukujemy. Biodopady stanowią ¼ kosztów, które płacimy. Najbardziej problematyczne jest to, jeśli ktoś złoży deklarację i nie wywiązuje się z opłat, ponieważ odpady muszą być z posesji odebrane i my jako Gmina za nie płacimy, a ci mieszkańcy nie uiszczają opłaty. Zdaniem radnej mieszkańcy, którzy wywiązują się z obowiązku nie powinni płacić za te osoby. W imieniu radnych zgłosiła w paragrafie drugim poprawkę wysokości opłaty za mieszkańca z 38 zł na 35 zł.

Kierownik Paulina Cybulin

odniosła się do zaległości. Obecnie nie zapłacona kwota wynosi 136 080,59 zł. Nawet przy założeniu, że jutro 100 % osób, które zalegają zapłaciłoby, to nadal nie pokrywa to dziury budżetowej, która wynosi 399 313,58 zł. Ta podwyżka jest niezbędna, nie ma innej możliwości niż podniesienie stawki, aby pokryć aktualne koszty systemu.

Radny Jerzy Gryc powiedział, że wsłuchuje się w głosy mieszkańców, którzy są przeciwni płace-

Inspektor Urszula Wołosewicz dodała, że stawka 38 zł została wyliczona na podstawie wydatków i przychodów na 2024 r. W kolejnym roku żadne ceny nie pójdą w dół, ten przetarg, który będzie rozstrzygany też pewnie nie będzie miał mniejszej kwoty, niż ta, która jest obecnie. Ta stawka za odbiór odpadów i ulga na kompostowniki nie zapewni, że system w 2025 r. się zbilansuje. Przy niższych stawkach dziura budżetowa będzie rosła.

Wójt Wiesław Kulesza dodał, że podejmując tę ważną decyzję chodzi o to, aby nie zabrnąć w ślepią uliczkę, żeby uniknąć sytuacji, że z części inwestycji trzeba będzie zrezygnować, bo zabraknie nam środków na wkład własny. Zaapelował do radnych o podejmowanie właściwych decyzji, aby nasza gmina miała szansę rozwijać się nawet wtedy, gdy nie mamy wystarczająco własnych środków tak jak dotychczas.

Mecenas Wojciech Srocki nawiązał do kwestii osiągania poziomu recyklingu i odzyskiwania odpadów komunalnych. Nie uzyskujemy tych poziomów za 2022 r. i 2023 r. i zgodnie z ustawą na Gminę została nałożona kara. Obecnie pan mecenas sporządza w jej sprawie odwołanie. Jeżeli Gmina będzie dokładała z budżetu do systemu, który z zasady ma się samo finansować, to nie będzie miała pieniędzy na inne wydatki inwestycyjne. Jeżeli została wyliczona taka stawka, to jest to zasadne. Zaapelował, aby radni zastanowili się nad tą stawką, którą przyjęli na komisji.

Radna Dorota Popławska zapytała, co się stało w tym roku, że system się nie schodzi, skoro od 2021 r. stawki nie były podwyższane i do 2023 roku wszystko bilansowało się na tych starych zasadach.

Inspektor Urszula Wołosewicz odpowiedziała, że od 2021 r. zarówno koszty odbioru jak i wynagrodzeń wzrosły, a nasza stawka pozostawała w miejscu. **Kierownik referatu Paulina Cybulin** dodała, że w tym czasie był ten dodatek węglowy, o którym wspominał Radny Jerzy Gryc. Masowo składano deklaracje za gospodarowanie

niem za tych, którzy nie płacą. Jeśli był dodatek na węgiel czy drewno, to był wymóg złożenia deklaracji na odbiór odpadów, po otrzymaniu tego dodatku mieszkańcy zaczęli się wycofywać z deklaracji. Podtrzymał propozycję radnej Małgorzaty Popławskiej, aby stawka wyniosła 35 zł, a ci, którzy mają kompostowniki zapłaciliby 32 zł. „Może spróbujmy na rok, jeśli to się nie uda, to w przyszłym roku będzie większa kolejna podwyżka”. Podkreślił, że trzeba zwiększyć akcję informacyjną w celu przemówienia mieszkańcom do rozsądku, tym, którzy nie płacą, żeby płacili, żeby zacząć kontrolę, na bieżąco prowadzić weryfikację urodzeń. Doczytał się w ustawie, że Gmina ma możliwość wszczęcia postępowania administracyjnego w stosunku do osób, które nie uzupełniają deklaracji. Trzeba próbować uszczelnić system opłat za gospodarowanie odpadami.

Skarbnik Marta Popławska zapewniła, że nakładanie decyzji administracyjnych, monitorowanie urodzeń jest prowadzone. Ale fakt zameldowania nie jest tożsamy z faktem zamieszkania i to mieszkańcy deklarują sami obo-

wanie odpadami, aby dostać ten dodatek, a potem je wycofywano. „My nie mamy prawa weryfikować, kto gdzie się wyprowadza, obowiązkiem właściciela nieruchomości jest złożenie rzetelnej informacji”. W razie uzasadnionych wątpliwości można przeprowadzać postępowanie wyjaśniające i one często się toczą.

Przewodnicząca Rady Gminy Monika Ratyńska powiedziała, że to, że gmina dokłada pieniądze, to znaczy, że my podatnicy dokładamy. Jeśli obniżymy teraz stawkę, za pół roku może okazać się, że podniesiemy ją o kolejne 10-12 zł.

Radni zaproponowali poprawkę do uchwały zmniejszenia stawki z 38 zł na 35 zł na 1 mieszkańca (głosowanie: 13 radnych „za”, 2 „przeciw”)

W wyniku głosowania nad całą uchwałą: 13 radnych „za”, 1 radny „przeciw”, 1 wstrzymał się.

- uchwała w sprawie ustalenia stawek opłat za pojemniki lub worki o określonej pojemności, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości; (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych (Grzybowce); Przybliżyła ją **Kierownik Referatu Inwestycyjnego i Gospodarki Komunalnej Monika Kazberuk**. Droga ma charakter lokalny, nie ma przesłanek, aby to była droga powiatowa. (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych (Waliły-Stacja, ul. Rzemieślnicza); (wszyscy „za”)

- uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej; Projekt ten dotyczył pomocy finansowej w kwocie 4 tys. zł dla gminy Głuchołazy poszkodowanej w powodzi Taka pomoc zaproponowana została przez Związek Gmin Województwa Podlaskiego. (wszyscy „za”)

Projekty uchwał były szczegółowo omawiane na posiedzeniu komisji wspólnej 26 września i otrzymały pozytywną opinię Rady. Poinformowała o tym **Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Gródek Małgorzata Popławska**.

W kolejnych punktach **radni**

przyjęli protokoły obrad III i IV Sesji Rady Gminy Gródek

PYTANIA I WNIOSKI RADNYCH

Wnioski radnych składane są pisemnie na ręce **Przewodniczącej Moniki Ratyńskiej**, która odczytała wniosek od **Radnej Anny La-skowskiej** dotyczący poprawy stanu drogi z Zubek do Mostowlan.

Radny Jerzy Gryc zadał pytanie kierownikowi ZGK Danielowi Gościkowi dotyczące faktur za wodę i ścieki oraz abonamentu. **Kierownik Zakładu Gospodarki Komunalnej Daniel Gościk** poinformował, że opłata abonamentowa jest naliczana do każdego przyłącza wodno-kanalizacyjnego, w niektórych przypadkach na danej posesji są dwa przyłącza, wtedy jest podwójna opłata. Jeśli mieszkańcy mają jakieś pytania z tym związane, to w celu wyjaśnienia kierownik zaproponował, aby zgłosili się do Zakładu. Taryfy są ustalane na okres 3 lat, na podstawie faktycznie poniesionych kosztów przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w roku poprzedzającym złożenie wniosku taryfowego. Wody Polskie od 2022 r. postanowiły, że wprowadzenie opłaty abonamentowej za przyłącze jest obowiązkowe dla każdego mieszkańca, bez względu na to, czy mieszka na stałe, czy przebywa okresowo.

Przewodnicząca Monika Ratyńska podkreśliła, aby poinformować mieszkańców o nowych stawkach dotyczących kompostowania. Mieszkańcy będą musieli złożyć nowe deklaracje.

WOLNE WNIOSKI I INFORMACJE

Sołtys Bobrownik Lech Małaszewski zgłosił sprawę drzew, które dotykały linii energetycznych. Zauważył, że po wykonaniu prac w niektórych przypadkach zostały ścięte tylko czubki, w innych nic nie robiono. Niedługo spadnie śnieg i znowu będzie zwarcie. Sołtys zwrócił uwagę, że: „skręcając na Bobrowniki, prawa strona jest ładnie zrobiona, a po lewej – w pasie drogowym są krzaki, drzewa pochylone na drogę”. **Wójt**

obiecał, że obie sprawy zostaną sprawdzone.

Sołtys Dzierniakowa Halina Gogiel poprosiła o wycięcie krzaków przy nieczynnym wysypisku śmieci przy drodze do Dzierniakowa. Zapytała, kiedy planowane jest postawienie na placu przy wiacie przyrządów do ćwiczeń na siłowni. Po raz kolejny poruszyła sprawę drogi z Gródka do Dzierniakowa. **Wójt Wiesław Kulesza** odpowiedział, że temat drogi był wielokrotnie poruszany. Jest to droga powiatowa i wniosek został już złożony do Powiatu. Jeśli zdecyduje się on podjąć ten temat i dofinansować w 50% inwestycję, a Gmina znajdzie brakujące środki 50%, to zrobimy drogę.

Sołtys Załuk Paweł Koronkiewicz złożył wniosek o 3 kamery do Załuk. Poruszył sprawę podpiętej fotowoltaiki, z tego, co się orientuje, to magazyn energii nie działa. Kolejna sprawa dotyczyła tego, że ostatnio w świetlicy nie działało darmowe Wi-Fi. **Kierownik Referatu Inwestycyjnego i Gospodarki Komunalnej Monika Kazberuk** wyjaśniła, że projekt związany z kamerami w gminie Gródek był już złożony na początku roku, można będzie starać się o nie w innych projektach. Odnośnie magazynu energii, po uruchomieniu okazało się, że instalacja w remizie jest bardzo stara, czekamy na zmianę przyłącza przez PGE, wtedy będzie można wymienić rozdzielnicę i spokojnie z tego korzystać. Jeśli chodzi o Internet, projekt powinien działać, zweryfikujemy to, co dzieje się w Załukach.

Milena Bajko i Marta Jańczuk z Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej w Michałowie, do której należy 10 bloków w Gródku poprosiły radnych o przyjrzenie się cenie za śmieci z gródeckich bloków. **Pani Milena Bajko** powiedziała: „My się rozliczamy inaczej niż reszta mieszkańców w gminie. Mieszkańcy bloków nie mają ani jednego grosza zadłużenia, jeśli chodzi o płatności.[...] Nie trzeba robić kilometrów, aby odbierać te śmieci z bloków, nie mamy worków, żadnych innych kosztów, sami płacimy za pojemniki, niestety, nie mamy możliwości obniżenia

ceny za śmieci, bo nie możemy mieć kompostowników. Chciałabym, żeby to było tutaj uwzględnione.” **Pani Bajko** podkreśliła, że wyłapywane były osoby, które nie płaciły za śmieci, ponieważ ludzie, którzy płacą nie mogą utrzymać tych, którzy nie płacą. **Pani Marta Jańczuk** dodała, że współpracują z opieką społeczną, aby ustalić liczbę mieszkańców w mieszkaniu. Poprosiły radnych, aby przyjęli ich wniosek i zastanowili się, aby dla mieszkańców bloku ustalić indywidualną opłatę.

Mecenas Wojciech Srocki poinformował, że jest to prawnie niemożliwe.

Skarbnik Marta Popławska dodała, że Gmina, prowadząc postępowanie wyjaśniające związane z deklaracjami na odbiór śmieci w celu weryfikacji zwraca się do Zakładu Komunalnego, Zakładu Energetycznego, sprawdza zużycie prądu. Też są prowadzone postępowania administracyjne z urzędu.

Sołtys z Wali Dworu Piotr Kupraszewicz zgłosił wniosek związany z uzupełnieniem oświetlenia. 4 miesiące temu zniknęła bramka na plac zabaw i do tej pory nie wróciła. Zaapelował też o zmianę lokalizacji tablicy ogłoszeń i jej odnowę. **Sołtys Sofipola Agata Stypka** poprosiła o usunięcie 4 drzew w miejscowości, bo stwarzają niebezpieczeństwo, zwisają nad drogą. Zgłosiła też wniosek o wyrównanie drogi przed zimą.

Kierownik Referatu Paulina Cybulin odczytała ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego Gminy Gródek (zamieszczamy je w gazecie).

Sołtys wsi Grzybowce Eugeniusz Bobko poruszył problem braku miejsca spotkań w sołectwie, podkreślił, że potrzebna jest wiata.

Radny Radosław Kulesza zaprosił wszystkich na koncert charytatywny Zenka Martyniuka w ramach akcji na rzecz pogorzalców z Borek, który odbędzie się 20 października nad zalewem w Zarzeczanych.

Przewodnicząca Rady Gminy Monika Ratyńska zamknęła obrady V Sesji Rady Gminy Gródek.

DOROTA SULZYK ▲

Sprawozdanie z działalności Wójta Gminy w okresie międzysesyjnym (skrót)

Poprzednia, IV Sesja Rady Gminy Gródek odbyła się w dniu 29 sierpnia 2024 r., natomiast ostatnia Sesja, na której przedstawiana była informacja o pracy Wójta w okresie międzysesyjnym tj. III Sesja Rady Gminy Gródek odbyła się w dniu 28 czerwca 2024 r. Uchwały przyjęte na Sesji są realizowane na bieżąco.

1) W okresie międzysesyjnym wydałem następujące zarządzenia:

- w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Gródku;
- w sprawie określenia sposobu wykonania uchwał Rady Gminy Gródek;
- w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonej do użyczenia;
- w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gródku do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty bonu energetycznego;
- w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gródku do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty bonu energetycznego;
- w sprawie zmian w budżecie Gminy Gródek na 2024 r.;
- w sprawie terminarza zebrań wiejskich w celu przeprowadzenia wyborów sołtysów i członków rad sołectkich;
- w sprawie powołania Komisji Egzaminacyjnej dla nauczyciela ubiegającego się o awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego;
- w sprawie informacji o wykonaniu budżetu Gminy Gródek za II kwartał 2024 r.;
- w sprawie zmiany terminu zebrania wiejskiego w celu przeprowadzenia wyborów sołtysów i członków rady sołectkiej;
- w sprawie ustalenia terminu zebrania wiejskiego w celu przeprowadzenia wyboru nowego sołtysa sołectwa Grzybowce;
- w sprawie założeń do projektu budżetu gminy Gródek na 2025 r.;
- w sprawie przygotowania materiałów planistycznych do projektu budżetu gminy Gródek na 2025 r.;
- w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- w sprawie wyznaczenia pracowników do udzielenia pierwszej pomocy i wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji w Urzędzie Gminy Gródek;
- w sprawie zmiany planu finansowego Urzędu Gminy Gródek na 2024 r. obejmującego plan budżetu i jednostki;
- w sprawie ustalenia zasad prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej w celu realizacji zadań w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji pn. „Podróże z klasą”;
- w sprawie zmiany Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Gródek;
- w sprawie zmiany Regulaminu wynagradzania kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Gródek;
- w sprawie określenia maksymalnego miesięcznego wynagrodzenia kierowników i zastępców kierowników jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych;
- w sprawie wprowadzenia „Standardów ochrony małoletnich” w Urzędzie Gminy Gródek.

2) W zakresie ewidencjonowania przedsiębiorców będących osobami fizycznymi w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, do Urzędu Gminy Gródek wpłynęły 3 wnioski o wpis działalności gospodarczej, 1 wniosek o wznowienie działalności gospodarczej, 1 wniosek o zawieszenie działalności i 1 wniosek o zmianę wpisu w CEIDG.

3) W zakresie spraw inwestycyjnych :

- W dniu 17 lipca 2024 r. zawarłem z Wojewodą Podlaskim porozumienie w sprawie dofinansowania realizacji zadania publicznego pn. „Budo-

wa systemu monitoringu na terenie miejscowości Gródek” w ramach „Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024” Edycja 2024. W ramach zadania zrealizowano warsztaty profilaktyczne dla uczniów, nauczycieli i rodziców ze Szkoły Podstawowej w Gródku a na terenie miejsc publicznych takich jak park, zalew, targowisko, ul. Chodkiewiczów (przy GCK i targowisku) powstanie nowy monitoring (łącznie 33 nowe kamery). **Calkowita wartość projektu wyniesie: 133 499,99 zł, w tym 100 000,00 zł dofinansowania.**

- złożony został wniosek o dofinansowanie zadania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg **na przebudowę drogi w miejscowości Downiewo**. Szacunkowy koszt realizacji zadania oszacowano na kwotę 2 111 505,12 zł. Dotychczasowa nawierzchnia zastąpiona będzie emulsją asfaltową. Zaprojektowane elementy odwodnienia pasa drogowego wyeliminują zastoiska wody na drodze. Zaprojektowane zjazdy na posesje z kostki typu „polbruk” znacznie usprawnią manewr włączania się do ruchu drogowego. W efekcie przeprowadzonych robót drogowych powstanie nowa o odpowiednich parametrach droga gminna o łącznej długości 960 m. Nowy chodnik odseparuje ruch pieszy od samochodowego.

Zawarłem szereg umów na realizację zaplanowanych inwestycji tj.:

- 2 sierpnia 2024 r. na kwotę **1 079 940,00 zł na modernizację oświetlenia ulicznego na terenie gminy Gródek. Wymiana lamp już została rozpoczęta i obejmie 38 miejscowości (łącznie 652 lampy)**. Zadanie jest dofinansowane ze środków programu Rozświetlamy Polskę w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Na realizację zadania Gmina Gródek otrzymała 80 % dofinansowania, tj. 863 952,00 zł. Pozostała kwota 215 988,00 zł stanowi wkład własny ze środków budżetu Gminy Gródek.

- 16 sierpnia 2024 r. na kwotę **45 500,00 zł na montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Załukach**. Zadanie zostało już zrealizowane i jest w 95 % dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych.

- 21 sierpnia 2024 r. na kwotę **158 670,00 zł na montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku gminnej oczyszczalni ścieków w Gródku**. Zadanie również jest w 95 % dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych.

- 22 sierpnia 2024 r. na kwotę **3 355 245,33 zł na realizację remontu powiatowych dróg przygranicznych na terenie naszej gminy, tj. drogi powiatowej Gródek-Wiejki, Wiejki-Podozierany i odcinka drogi powiatowej w okolicy Jaryłówki**. Zadanie jest dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w wysokości 3 187 483,06 zł. Pozostała kwota sfinansowana będzie po 50 % przez Powiat Białostocki i Gminę Gródek. Zakres zadania obejmuje wykonanie czterokrotnego skropienia emulsją asfaltową drogi powiatowej o długości około 10 km na odcinku od miejscowości Gródek przez miejscowości Bielewicz, Wiejki do miejscowości Podozierany oraz remont powiatowej drogi w miejscowości Jaryłówka o długości 235 m poprzez sfrezowanie istniejącej warstwy ścieralnej i ułożenie nowej o grubości 4 mm.

- 23 sierpnia 2024 r. na kwotę **194 340,00 zł na montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku stacji uzdatniania wody w Gródku**. Zadanie jest w 95 % dofinansowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych.

- 29 sierpnia 2024 r. zawarłem **2 umowy dotyczące poprawy stanu dróg na terenie gminy Gródek, a mianowicie remontu drogi gminnej w Zubkach i Grzybowcach. Łączna wartość robót budowlanych wyniesie 635 706,21 zł, z czego 95 % to dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych**. Wykonawca w miejscowości Zubki wykonał przebudowę drogi gminnej Nr 105058B, w ramach zadania inwestycyjnego przebudowano drogę o długości 500 m wraz z mijankami w technologii poczwórnego powierzchniowego utwardzenia emulsją asfaltową i gryszami z oznakowaniem pionowym. Natomiast

na drodze gminnej w Grzybowcach wytyczono pas drogowy, wyprofilowano mechanicznie pas drogowy i pobocze, docelowo zostanie wykonany remont drogi o długości 999 m w technologii poczwórnego powierzchniowego utrwalenia emulsją asfaltową i grysami.

- 30 sierpnia 2024 r. **zwarło również umowę na realizację przedsięwzięcia związanego z przebudową ul. Fabrycznej w Gródku wraz z towarzyszącą infrastrukturą kanalizacyjną.** Zadanie również dofinansowane jest ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. **Wartość robót objętych umową wyniesie 4 205 693,65 zł.** Wykonawca ma 14 miesięcy na realizację zadania.

- 13 września 2024 r. rozstrzygnięto postępowanie przetargowe na realizację zadania „**Budowa oświetlenia boiska sportowego wraz z trybunami w miejscowości Zarzeczany**”. Zadanie będzie realizowane przez 3 wykonawców i powinno zostać ukończone do końca bieżącego roku. Wartość robót opiewa na kwotę **278 228,46 zł.** Zadanie jest dofinansowane w ramach Programu Wsparcia Gmin i Powiatów ze środków Województwa Podlaskiego.

- Zakończono realizację projektu pn. „**Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni wiejskiej poprzez modernizację świetlicy wiejskiej w Bielewiczach**”. W ramach zadania o łącznej wartości **60 000,00 zł** wykonano studnię wraz z przyłączem do budynku, zbiornik na nieczystości ciekłe wraz z przyłączem, zamontowano aneks kuchenny z wyposażeniem AGD. Dofinansowanie wyniosło 30 000,00 zł.

- Zakończono prace polegające na **modernizacji instalacji elektrycznej w budynku Szkoły Podstawowej w Zalukach.** Roboty zostały wykonane przez firmę ELEKTRO Karol Kleszczewski i odebrane w dniu 26 sierpnia 2024 r. Wartość wykonanych robót wyniosła **95 600 zł brutto.**

- **W zakresie bieżącego utrzymania dróg:**

a) zlecono wykoszenie poboczy dróg na terenie gminy Gródek w miejscowościach: **Nowosiółki, Przechody, Downiewo, Grzybowce, Gródek, droga gminna od Walii do Walii Dworu, droga gminna Green Velo od Królowego Mostu do Zaluk;**

b) w czerwcu i lipcu zostały wyrównane drogi w **Wiejach, Podozieranach, Bielewiczach, Straszewie, Borkach, Nowosiółkach.** We wrześniu wyrównano drogi w **Podzalukach, Raduninie, Borkach, Grzybowcach, Pilatowszczyźnie, Józefowie;**

c) zlecono podsypanie kruszywem naturalnym fragmentów drogi w miejscowości **Borki, Glejsk, Skroblaki, Zielona, Mostowlany, Waliły wieś, Zubry, Sofipol, Zarzeczany, Straszewo, Wierobie;**

d) zlecono i wykonano prace związane z poprawą przejezdności na drodze w miejscowości **Bielewiczach oraz na drodze oznaczonej działką geodezyjną numer 146 w miejscowości Zarzeczany,** prace polegały na wycince zakrzaczeń oraz podcinie gałęzi zwisających w pasie drogowym, skoszono pobocze pasa drogowego przedmiotowej drogi w miejscowości Zarzeczany;

e) zlecono i wykonano prace związane z poprawą przejezdności **na drodze oznaczonej działką geodezyjną numer 1183 w miejscowości Zubry,** prace polegały na oczyszczeniu z zakrzaczeń pasa drogowego oraz podsypaniu kruszywem naturalnym z wyrównaniem przedmiotowej drogi. Zamontowano kompletny znak drogowy zakazu B-20 STOP w pasie drogowym drogi oznaczonej działką geodezyjną numer 1084 w miejscowości Zubry, gm. Gródek;

f) zlecono i wykonano prace związane z poprawą przejezdności **na drodze oznaczonej działką geodezyjną numer 638 w miejscowości Wiejki,** prace polegały na oraz podsypaniu kruszywem naturalnym pasa drogowego wraz z wyrównaniem przedmiotowej drogi;

g) na Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przeprowadzonej w dniu 20.09.2024 r. ustalono, iż zasadne jest zamontowanie znaków D41 (ograniczenie prędkości do 20 km/h) i D42 (teren zabudowany) na drodze gminnej Nr 105044B w miejscowości Łużany. W miejscowości Bobrowniki (przy blokach) na całym odcinku drogi gminnej Nr 105067B ustalono, zasadność wstawienia znaków B-33 (ograniczenie prędkości do 50 km/h);

Znaki w miejscowości Łużany zostały zamontowane, znaki do Bobrowniki zostały zamówione, czekamy na dostawę.

h) na Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego został poddany analizie temat ustawienia wiaty przystankowej wzdłuż drogi powiatowej Nr 1440B na ul. Białostockiej (przy blokach Nadleśnictwa), ustalono, iż Zarządca drogi, czyli Powiatowy Zarząd Dróg w Białymstoku uzgodni lokalizację przedmiotowej wiaty przystankowej;

i) pismem do Powiatowego Zarządu Dróg w Białymstoku zgłoszono wnioski radnych Gminy Gródek dotyczące dróg powiatowych, tj. podcinka zakrzaczeń w Skroblakach, zły stan drogi w Chomontowcach oraz poprawy pobocza drogi na odcinku Bielewicz-Wiejki.

4) W ramach bieżącej działalności Urzędu Gminy:

- wydano 2 decyzje w sprawie uzgodnienia lokalizacji przyłącza elektroenergetycznego niskiego napięcia;

- wydano 1 decyzję w sprawie uzgodnienia lokalizacji zjazdu;

- wydano 24 decyzje na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót w pasie drogowym;

- wydano 24 decyzje na zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia urządzeń w pasie drogowym;

- wydano 2 decyzje w sprawie uzgodnienia lokalizacji przyłącza kanalizacji sanitarnej;

- w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego wydanych zostało 23 decyzji o warunkach zabudowy,

- wydano 1 decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;

- wydano 2 decyzje zatwierdzające podział nieruchomości;

- w zakresie ochrony przyrody wpłynęły 23 zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew od osób fizycznych – do 18 zgłoszeń nie wniesiono sprzeciwu, 5 postępowań jest w toku;

- wydane zostały 2 decyzje w sprawie zezwolenia na usunięcie drzew rosnących na nieruchomości stanowiącej własność osób prawnych;

- w dniu 19 sierpnia 2024 r. wydana została decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie stwierdzająca potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na „Remontie powiatowych dróg przygranicznych na terenie gminy Gródek - drogi powiatowej Nr 1448B na odcinku od miejscowości Gródek przez miejscowość Wiejki do miejscowości Podozieraną” i określająca warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji przedsięwzięcia;

- po rozpatrzeniu wniosku GASTRO STREFA Sp. z o.o. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia polegającego na „Budowie instalacji fotowoltaicznej o mocy do 4 MWp wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”, na działce Nr ew. geod. 47/1, obręb Waliły, gmina Gródek, w dniu 19 sierpnia 2024 r. wydane zostało postanowienie nakładające na Wnioskodawcę obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla ww. przedsięwzięcia i ustalające obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu ww. przedsięwzięcia na środowisko w pełnym zakresie.

- W dniu 1 lipca 2024 r. Gmina Gródek zawarła umowę z Panią Agnieszką Czerniawską na sporządzania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w II półroczu 2024 r. Całkowita wartość umowy to 30.000,00 zł.

- W dniu 17 lipca 2024 r. zawarłem umowę z Centrum Projektów Polska Cyfrowa o powierzenie grantu w ramach Projektu grantowego „Cyberbezpieczny Samorząd”. W ramach umowy otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości 408 499,00 zł, wkład własny jaki musimy zapewnić wynosi 30 747,00 zł. Realizacja grantu, obejmująca wdrażanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych, edukację personelu, wpłynie na poziom bezpieczeństwa informacji poprzez wzmacnianie odporności oraz zdolności do skutecznego zapobiegania i reagowania na incydenty w systemach informatycznych.

- W dniu 19 lipca 2024 r. odbyło się uroczyste otwarcie Urzędu, w czasie którego wyświęcony został budynek, odbyły się przemówienia, składane były gratulacje ze strony zaproszonych gości. Uczestników poczęstowa-

liśmy symbolicznym tortem zamówionym specjalnie na tą okazję. Mieszkańcy i zaproszeni goście zostali oprowadzeni wewnątrz budynku. Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji ważnego wydarzenia w naszej gminie.

- W dniach od 23 lipca do 7 września 2024 r. odbyły się w naszej gminie wybory sołtysów i rad sołeckich. Zebrania wiejskie przeprowadzone zostały w 32 sołectwach, podczas których mieszkańcy dokonali wyborów swoich przedstawicieli na nową 5 letnią kadencję. Z tego miejsca chciałbym serdecznie podziękować sołtysom minionej kadencji za współpracę, jednocześnie pogratulować nowo wybranym organom jednostek pomocniczych gminy oraz życzyć owocnego współdziałania dla dobra naszej społeczności lokalnej.

- W dniu 13 sierpnia 2024 r. zawarto notarialną umowę sprzedaży (warunkową), a w dniu 20 września 2024 r. umowę o przeniesienie własności nieruchomości dotyczącą działki Nr ew. geod. 966 o powierzchni 0,3700 ha, położonej w obrębie ewidencyjnym 8 – Gródek, gmina Gródek – sprzedaż w drodze przetargu publicznego, za kwotę: 121.500,00 zł netto.

- W dniu 2 września 2024 r. Gmina Gródek zawarła umowę z Panią Aleksandrą Wiszniewską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą STUDIO PLAN Aleksandra Wiszniewska z siedzibą w Warszawie, na opracowanie dokumentu planistycznego pn. „Plan ogólny gminy Gródek”. Całkowita wartość umowy to 75.000,00 zł.

- W dniu 9 września 2024 r. odbyło się uroczyste otwarcie dróg gminnych w Załukach. Zadanie inwestycyjne „Przebudowa drogi gminnej Nr 105080B i drogi gminnej Nr 143500B w miejscowości Załuki, gm. Gródek” o całkowitej wartości zadania 1 899 123,00 zł (jeden milion osiemset dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto dwadzieścia trzy złote), dofinansowanie w kwocie 1 053 772,71 zł (jeden milion pięćdziesiąt trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt dwa złote 71/100) z wkładem własnym Gminy Gródek w wysokości 845 350,29 zł (osiemset czterdzieści pięć tysięcy trzysta pięćdziesiąt złotych 29/100).

- W dniu 19 września ogłosiliśmy zbiórkę darów dla powodzian. Akcja została przeprowadzona we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Powodzianom w Białymstoku oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Spo-

lecznej w Gródku. Po otrzymaniu informacji ze strony Powiatu na chwilę obecna wstrzymaliśmy zbiórkę darów z uwagi na ogrom produktów jakie udało się zebrać. Wszystkim zaangażowanym w akcję powodzianom serdecznie dziękuję.

- W dniu 19 września 2024 r. Gmina Gródek zawarła umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na dofinansowanie w formie dotacji kosztów przedsięwzięcia pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest w gospodarstwach rolnych z terenu gminy Gródek” przewidującego utylizację 21,955 ton odpadów azbestowo-cementowych. Dotacja wynosi 11.073,22 zł, co stanowi 100% kosztów kwalifikowanych zadania.

- W dniach 20 i 23 września 2024 r. pracownicy Urzędu Gminy Gródek przy wsparciu Dyrekcji Szkół przeprowadziły warsztaty edukacyjno-profilaktyczne pn. „Stwórzmy lepszy świat” połączone z ogólnopolską 31 Akcją Sprzątania Świata pod hasłem: „Na straży czystej Ziemi”. Uczestnikami pierwszego dnia zajęć byli uczniowie klas VII i VIII Szkoły Podstawowej w Gródku wraz z opiekunami, a drugiego dnia - dzieci z oddziału przedszkolnego w Załukach oraz uczniowie Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Załukach wraz z opiekunami.

5) Ponadto w omawianym okresie uczestniczyłem:

- W obradach XXX Zgromadzenia Ogólnego Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego;

- w cyklicznych imprezach organizowanych na terenie naszej Gminy;

- w posiedzeniach komisji stałych Rady Gminy Gródek;

- w zebraniach wiejskich w związku z wyborami sołtysów i rady sołeckiej na nową kadencję;

- w rozpoczęciu roku szkolnego zarówno w Szkole Podstawowej w Gródku, jak i w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Załukach;

- w spotkaniu w Starostwie Powiatowym dotyczącym określenia zasad postępowania w sprawach działek figurujących jako własność Skarbu Państwa – władający Gmina Gródek.

Gródek, dnia 30 września 2024 r.

Wiesław Kulesza
Wójt Gminy Gródek

OGŁOSZENIE

O PRZYSTĄPIENIU DO SPORZĄDZANIA PLANU OGÓLNEGO GMINY GRÓDEK WRAZ ZE SPORZĄDZENIEM STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1. Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130), zawiadamiam o podjęciu przez Radę Gminy Gródek uchwały Nr III/25/24 z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego gminy Gródek. Uchwała obejmuje opracowaniem Planu ogólnego cały obszar gminy, w jej granicach administracyjnych.

2. Stosownie do art. 39 w związku z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) zawiadamiam o przystąpieniu do sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu Planu ogólnego Gminy Gródek.

Zainteresowani mogą zgłaszać wnioski do ww. Planu ogólnego i/lub do strategicznej oceny oddziaływania do dnia 31 października 2024 r.

Wnioski do projektu Planu ogólnego należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu określonym rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509) - do Urzędu Gminy Gródek, ul. A. i G. Chodkiewiczów 2, 16-040 Gródek, lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej – elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP i na adres e-mail: sekretariat@grodek.pl. Formularz wniosku do Planu ogólnego wraz z przykładem wypełnionego formularza oraz materiałami instruktażowymi dostępny jest pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/formularz-pisma-dotyczacego-aktu-planowania-przestrzennego>

Wnioski do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy składać na piśmie (w postaci papierowej lub dokumentu elektronicznego) do Urzędu Gminy Gródek, ul. A. i G. Chodkiewiczów 2, 16-040 Gródek, lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej – elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP i na adres e-mail: sekretariat@grodek.pl, lub ustnie do protokołu - w siedzibie Urzędu Gminy Gródek ul. A. i G. Chodkiewiczów 2, Gródek (I piętro, pokój Nr 10).

Organem właściwym do rozpatrzenia złożonych wniosków jest Wójt Gminy Gródek.

Wójt Gminy Gródek
Wiesław Kulesza

Otwarcie drogi w Załukach

9 września odbyła się uroczystość otwarcia dróg gminnych w Załukach. Na zaproszenie Wójta Gmina Gródek Wiesław Kulesza w otwarciu wzięli udział m.in. Krzysztof Truskolaski - Poseł na Sejm RP, Jacek Brzozowski Wojewoda Podlaski, Henryk Suchocki członek Zarządu Powiatu Białostockiego, ks. Stanisław Kochanowski, ks. Radosław Kondraciuk, Radni Powiatu Białostockiego - Anna Grycuk oraz Magda Łotysz, Przewodnicząca Rady Gminy Gródek Monika Ratyńska wraz z Radnymi, Skarbnik Gminy Gródek Marta Popławska, Kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, Kierownik referatu inwestycyjnego i gospodarki komunalnej Monika Kazberuk w UG Gródek, Sołtys Sołectwa Załuki Paweł Koronkiewicz, OSP Załuki, KGW Załuczanki w Załukach oraz zespół Kalina z Załuk, działający przy GCK w Gródku.

Fot. Radek Kulesza | GCK w Gródku

Zadanie inwestycyjne pn. „Przebudowa drogi gminnej Nr 10508B i drogi gminnej Nr 143500B w miejscowości Załuki, gmina Gródek” zostało dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Całkowita wartość zadania - 1 899 123,00 zł

Dofinansowanie - 1 053 772,71 zł

Środki finansowe Gminy Gródek - 845 350,29 zł

Radek Kulesza

„Stwórzmy lepszy świat”

W dniach 20 i 23 września 2024 r. pracownicy Urzędu Gminy Gródek przy wsparciu Dyrekcji Szkół przeprowadziły warsztaty edukacyjno-profilaktyczne pn. „Stwórzmy lepszy świat” połączone z ogólnopolską 31 Akcją Sprzątania Świata pod hasłem: „Na straży czystej Ziemi”.

Fot. UG Gródek

Uczestnikami pierwszego dnia zajęć byli uczniowie klas VII i VIII Szkoły Podstawowej w Gródku wraz z opiekunami, a drugiego dnia - dzieci z oddziału przedszkolnego w Załukach oraz uczniowie Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Załukach wraz z opiekunami. Zajęcia składały się z części terenowej, czyli spaceru połączonego ze sprzątnięciem śmieci i warsztatów edukacyjnych na temat zdrowego i ekologicznego stylu życia.

Każda kolejna Akcja Sprzątania Świata to przypomnienie, że mimo licznych kampanii edukacyjnych, porzucanie odpadów cały czas pozostaje procederem na dużą skalę. Akcje te zwykle wiążą się z pełnymi workami śmieci i wydaje się ich nie ubywać. Oznacza to, że pomimo rosnącej świadomości

i powszechnego dostępu do informacji o zagrożeniach związanych z zanieczyszczeniem środowiska, wyrzucanie śmieci nadal jest znaczącym problemem. Dlatego edukacja ekologiczna w szkołach jest niezwykle istotna w kształtowaniu świadomości ekologicznej młodego człowieka. Akcja Sprzątania Świata to świetny przykład praktycznej lekcji ochrony i szacunku do środowiska, która uczy odpowiedzialności za otaczający świat.

Chciałbym gorąco podziękować każdemu, kto uczestniczył chociaż raz w tej jedynej w swoim rodzaju Akcji poszanowania środowiska. Mam nadzieję, że udało się nam połączyć przyjemne z pożytecznym, czyli lekcję ekologii z budowaniem więzi klasowych.

Projekt zrealizowano ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025.

**Wójt Gminy Gródek
Wiesław Kulesza**

Warsztaty ze strażakami z Litwy

W ramach realizowanego przez Gminę Gródek projektu „Preparation for forest extinguishing in the Lithuanian-Polish border area” współfinansowanego ze środków Programu Współpracy Transgranicznej Interreg VI-A Litwa-Polska 2021-2027, w dniach 24-27.09.2024 r. na terenie gminy Gródek odbyły się warsztaty teoretyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasów, w której uczestniczyło 32 strażaków z Litwy i Polski. W ramach wizyty strażacy z Litwy mieli okazję zapoznać się z funkcjonowaniem jednostki OSP Gródek, taktykami gaszenia pożarów lasów i będącym w posiadaniu jednostki sprzętem ratowniczo-gaśniczym.

Szkolenie prowadzone było przez wykładowców z Akademii Pożarniczej z Warszawy st. bryg. w st. spocz. mgr inż. Aleksandra Adamskiego oraz mł. bryg. dr inż. Jacka Kalinko.

W realizację Projektu zaangażowanych jest 4 partnerów: Raseinių priešgaisrinės saugos tarnybos, Silales Region Municipality Fire Fighting Service, Taurages rajono savivaldės Priesgaisrinė tarnyba oraz Gmina Gródek.

Projekt ma na celu promowanie dobrostanu środowiska poprzez poprawę zdolności służb przeciwpożarowych i ratowniczych w okręgach Raseiniai, Gródek, Šilalė i Tauragė. W ramach projektu strażacy z Ochotniczej Stra-

ży Pożarnej w Gródku biorą udział w wymianie studyjnej oraz warsztatach teoretycznych i praktycznych dotyczących zagrożeń wynikających z pożarów lasów oraz podejmowania skutecznych działań w celu ich opanowania.

Ponadto w ramach wizyty strażacy odwiedzili Zagrodę Pokazową Żubrów w Kopnej Górze, gdzie st. spec. SL ds. promocji i zagrody pokazowej żubrów Krzysztof Łaziuk z Nadleśnictwa Supraśl opowiedział o historii żubrów i ich populacji na terenie Polski i Podlasia.

Na zakończenie wizyty strażacy mieli okazję odwiedzić Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą Nr 4 Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, która specjalizuje się w ratownictwie technicznym. Ogn. Paweł Rutkowski oprowadził strażaków i opowiedział o funkcjonowaniu jednostki.

Za pomoc w organizacji warsztatów serdecznie dziękujemy Z-cy Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku bryg. dr inż. Marcinowi Anszczakowi.

Monika Kazberuk

INWESTYCJE GMINY GRÓDEK

Każdego roku Wójt Gminy Gródek wraz z pracownikami na podstawie przyjętej przez Radnych Rady Gminy uchwały budżetowej zmierza do realizacji wyznaczonych celów rozwojowych naszej Gminy.

W bieżącym roku rozpoczęto wiele nowych przedsięwzięć inwestycyjnych, z czego niektóre zostały już ukończone i oddane do użytkowania.

ZADANIA JUŻ ZAKOŃCZONE I ODEBRANE

1. Przebudowa ulicy Polnej w Gródku – odwodnienie

Na fragmencie ul. Polnej w Gródku wykonano dodatkowe odwodnienie w postaci studni chłonnych i wpustów ulicznych, które wpłyną na poprawę odpływu wód opadowych.

Wartość w zł: 93 980,00 zł

2. Przebudowa drogi gminnej Nr 105080B i drogi gminnej Nr 143500B w miejscowości Załuki, gmina Gródek

W wyniku realizacji zadania drogi gminne w Załukach o łącznej długości 760 m zyskały nową utwardzoną i odwodnioną nawierzchnię, powstały również zjazdy do posesji mieszkańców.

Wartość w zł: 1 899 123,00 zł w tym:

- 1 053 772,71 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
- 845 350,29 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

3. Przebudowa wraz z rozbudową budynku użyteczności publicznej - Urzędu Gminy Gródek

Rozbudowa oraz poprawa stanu istniejących pomieszczeń była długo wyczekiwaną inwestycją, która poprawiła komfort przyjęć interesantów. W budynku znalazło się m.in. nowe archiwum, serwerownia, sala ślubów, winda oraz toalety przystosowane do potrzeb wszystkich użytkowników.

Wartość w zł: 6 529 696,36 zł w tym:

- 5 550 241,91 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
- 979 454,45 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

4. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni wiejskiej poprzez modernizację świetlicy wiejskiej w Bielewiczach

W ramach zadania do świetlicy wiejskiej w Bielewiczach doprowadzono wodę i przyłączyła kanalizacyjne. Wybudowano studnię i zbiornik na nieczystości ciekłe. W budynku świetlicy wykonano aneks kuchenny i zakupiono niezbędne wyposażenie.

W świetlicy swoją siedzibę ma Koło Gospodyń Wiejskich „Pasjonatki”.

Wartość w zł: 60 000,00 zł w tym:

- 30 000,00 zł dofinansowania z budżetu Województwa Podlaskiego w ramach Programu Odnowy wsi – Kreatywna wieś
- 30 000,00 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

ZADANIA W TRAKCIE REALIZACJI

1. Budowa instalacji fotowoltaicznych na 3 obiektach będących własnością Gminy Gródek

W wyniku realizacji zadania powstała instalacja fotowoltaiczna z magazynem energii na potrzeby budynku Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Załukach.

Dwie kolejne dla budynków: stacji uzdatniania wody w Gródku i gminnej oczyszczalnia ścieków w Gródku są w trakcie realizacji i powinny zostać w ciągu najbliższych miesięcy ukończone.

Wartość w zł: 398 510,00 zł w tym:

- 378 584,50 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład:

Programu Inwestycji Strategicznych

- 19 925,50 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

2. Remont powiatowych dróg przygranicznych na terenie gminy Gródek

Zadanie obejmuje remont dróg powiatowych: Gródek – Wiejki, Wiejki – Poodzierany i Bobrowniki – Łużany na odcinku w okolicy Jaryłówki.

Podpisano już umowę z Wykonawcą, który powinien ukończyć prace latem 2025 r.

Wartość w zł: 3 355 245,33 zł w tym:

- 3 187 483,06 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład:

Programu Inwestycji Strategicznych

- 83 881,13 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

- 83 881,14 zł wkładu własnego z budżetu Powiatu Białostockiego

3. Przebudowa drogi gminnej w Grzybowcach

Roboty drogowe zostały już zakończone, trwają prace związane z odebraniem robót budowlanych. Droga o długości ok. 1 km została utwardzona metodą poczwórnego powierzchniowego utrwalenia emulsją asfaltową.

Wartość w zł: 335 250,74 zł w tym:

- 318 488,20 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych

- 16 762,54 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

4. Przebudowa drogi gminnej w Zubkach

Roboty drogowe zostały już zakończone, trwają prace związane z odebraniem robót budowlanych. Droga o długości 500 m została utwardzona metodą poczwórnego powierzchniowego utrwalenia emulsją asfaltową.

Wartość w zł: 300 455,47 zł w tym:

- 285 432,70 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład:

Programu Inwestycji Strategicznych

- 15 022,77 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

5. Przebudowa ulicy Fabrycznej w Gródku wraz z budową nowej sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej

Zawarto umowę z Wykonawcą i prace powinny zostać ukończone jesienią 2025 r. W wyniku zaplanowanych robót powstanie nowa kanalizacja sanitarne i deszczowa, nowe chodniki i jezdnia, wybudowane będą nowe parkingi przy Przedszkolu, Ośrodku Zdrowia, blokach mieszkalnych oraz zatoki dla parkujących tam autobusów. W celu poprawy bezpieczeństwa przy Szkole Podstawowej powstanie wyniesione przejście dla pieszych.

Wartość w zł: 4 205 693,65 zł w tym:

- 3 995 408,97 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład:

Programu Inwestycji Strategicznych

- 210 284,68 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

6. Wspólne działania w celu ochrony lasów na pograniczu litewsko-polskim

W lutym bieżącego roku rozpoczęto realizację projektu partnerskiego z miastami Raseiniai, Silale i Taurogi na Litwie.

W ramach projektu strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Gródku biorą udział we wspólnych szkoleniach i wymianie doświadczeń ze strażakami z Litwy.

Zakupiony również zostanie nowy lekki samochód gaśniczy przeznaczony do szybkiego reagowania, w szczególności podczas pożarów lasów.

Wartość w zł: 744 586,00 zł w tym:

- 595 668,80 zł dofinansowania ze środków Programu Interreg Litwa-Polska 2021-2027

- 148 917,20 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

7. Budowa systemu monitoringu w Gródku

Zawarto umowę z Wykonawcą na realizację zadania, które wpłynie na poprawę bezpieczeństwa naszych mieszkańców oraz mienia gminnego.

33 nowe kamery powstaną w miejscach publicznych, takich jak:

- zalew i parking przy stadionie w Zarzeczanach,
- teren targowiska w Gródku,
- teren parku i ul. Chodkiewiczów.

W czerwcu zrealizowano również warsztaty profilaktyczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Gródku.

Wartość w zł: 132 500,00 zł w tym:

- 100 000,00 zł dofinansowania z Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024

- 32 500,00 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

8. Modernizacja oświetlenia ulicznego we wszystkich miejscowościach na terenie gminy Gródek

W 38 miejscowościach wymienionych zostanie 652 starych opraw oświetleniowych na nowe ledowe.

Zadanie jest już w trakcie realizacji, umowę z Wykonawcą zawarto w sierpniu br.

Wszystkie lampy powinny zostać wymienione do listopada.

Wartość w zł: 1 079 940,00 zł w tym:

- 863 952,00 zł dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład:

Programu Inwestycji Strategicznych w ramach programu Rozświetlamy Polskę

- 215 988,00 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

9. Wykonanie oświetlenia i trybun na boisku sportowym w Zarzeczanach

Przeprowadzono postępowanie mające na celu wyłonienie Wykonawców zadania. Zawarto już umowy i w trakcie są prace związane z wyburzeniem istniejących trybun i wykonaniem oświetlenia stadionu.

W następnej kolejności jeszcze w bieżącym roku powstaną nowe zadane trybuny.

400 000,00 zł dofinansowania ze środków Województwa Podlaskiego w ramach Funduszu Wsparcia Gmin i Powiatów

10. Przebudowa drogi gminnej we wsi Downiewo

Złożono wniosek o dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i w przypadku otrzymania dofinansowania droga gminna o długości 960 m zostanie przebudowana w 2025 r.

Wartość w zł: 2 055 825,12 zł w tym:

- 1 027 912,56 zł planowanego dofinansowania z RFRD
- 1 027 912,56 zł wkładu własnego z budżetu Gminy Gródek

Poza realizacją inwestycji w bieżącym roku przygotowujemy się do realizacji zadań w kolejnych latach. Złożyliśmy m.in. wniosek o dofinansowanie na realizację zadania w roku 2026 ze środków „Rządowego programu rozwoju północno-wschodnich obszarów przygranicznych na lata 2024-2030”:

1. „Przebudowa budynku Przedszkola Samorządowego w Gródku” o wartości 1 916 992,59 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 1 533 594,07 zł.

Wniosek otrzymał wstępną pozytywną ocenę Podlaskiego rządu Wojewódzkiego i został skierowany do weryfikacji i akceptacji przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Fot. Monika Kazberuk | UG Gródek

Przebudowane drogi w Zubkach i Grzybowcach.

**Monika Kazberuk
UG Gródek**

Po wyborach w sołectwach

Od 23 lipca do 7 września 2024 r. odbyły się w naszej gminie wybory sołtysów i rad sołeckich. Zebrania wiejskie przeprowadzone zostały w 32 sołectwach, podczas których mieszkańcy dokonali wyborów swoich przedstawicieli na nową 5 - letnią kadencję. Na 32 sołectwa mamy 14 nowych sołtysów: w Bielewiczach, Grzybowcach, Mieszki-Kolonii, Mostowlanach, Pieszczanikach, Piłatowszczyźnie, Podozieranach, Skroblakach, Słuczance, Sofipolu, Waliłach, Wiejkach, Wierobiach i Zarzeczanach.

1. Bielewicze (obszar działania sołectwa: Bielewicze) - Wildowicz Dorota
2. Borki (Borki, Kondycja, Stryjenszczyzna) - Lisowska Halina
3. Bobrowniki (Bobrowniki, Gobiaty, Jaryłówka, Narejki) - Małaszewski Lech
4. Chomontowce (Chomontowce) - Lewczuk Sławomir
5. Dzierniakowo (Dzierniakowo) - Gogiel Halina
6. Gródek (I część miejscowości Gródek) - Wakuła Irena

7. Gródek (II część miejscowości Gródek) - Trochimczuk Krystyna
8. Grzybowce (Grzybowce) - Bobko Eugeniusz
9. Kołodno (Kołodno, Jakubin, Pałatki, Zasady) - Kulesza Anna
10. Królowe Stojło (Królowe Stojło, Wyżary) - Tomaszewska Lilia
11. Królowy Most (Królowy Most, Downiewo, Przechody, Kozi Las, Kuberka) - Przedemska Iwona
12. Mieszki (Mieszki) - Nazarko Anna
13. Mieszki-Kolonia (Mieszki-Kolonia) - Sienkiewicz Ewa
14. Mostowlany (Mostowlany, Świsłoczany - Ławresz Roman
15. Nowosiółki (Nowosiółki, Turowo) - Kowalczuk Ewa
16. Pieszczaniki (Pieszczaniki) - Woronowicz Adam
17. Piłatowszczyzna (Piłatowszczyzna, Józefowo, Bagno) - Nieścieruk Aleksander
18. Podozierany (Podozierany) - Bajko Grażyna
19. Radunin (Radunin) - Szeremeta Jarosław
20. Skroblaki (Skroblaki, Łużany) - Tomaszewicz Krzysztof
21. Słuczanka (Słuczanka) - Wysocka Irena
22. Sofipol (Sofipol) - Stypka Agata
23. Straszewo (Straszewo) - Karpiuk Joanna
24. Waliły Waliły - Adamczyk Dariusz

25. Waliły-Dwór (Waliły-Dwór, Waliły-Osada) - Kupraszewicz Piotr
 26. Waliły-Stacja (Waliły-Stacja, Glejsk, Ruda) - Sołowiej Joanna
 27. Wiejki (Wiejki) - Kwiatkowski Kamil
 28. Wierobie (Wierobie) - Wróblewska Małgorzata Jolanta

29. Załuki (Załuki, Podzałuki) - Koronkiewicz Paweł
 30. Zarzeczano (Zarzeczano) - Gogiel Anna
 31. Zubki (Zubki) - Ignatowicz Andrzej
 32. Zubry (Zubry, Zielona) - Sołowiej Edward

Fot. Dorota Sulżyk | GCK w Gródku

Sołtysi wybrani na pięcioletnią kadencję 2024-2029

Niebezpieczne gniazda

Rozmowa z Michałem Cywoniukiem - Prezesem OSP Gródek

Dorota Sulżyk: Co zrobić, jeśli w naszym bliskim otoczeniu zauważymy gniazdo szerszeni lub os?

Michał Cywoniuk: Jeżeli zauważymy w naszym otoczeniu gniazdo szerszeni lub os powinniśmy postarać się jak najszybciej doprowadzić do jego usunięcia. Jeżeli mamy taką możliwość w sklepach przemysłowych dostępne są tzw. „gaśnice na osy i szerszenie”. Możemy też wezwać firmę specjalizującą się w usuwaniu gniazd. Wtedy musimy się liczyć z kosztem około 300 zł za jedno gniazdo. Jeżeli gniazdo jest w przestrzeni publicznej, jest szansa na to, że takie gniazdo usunie straż pożarna.

DS: Co mamy zrobić w takiej sytuacji? Czy OSP w Gródku zajmuje się takimi sprawami?

MC: Tak nasza OSP w Gródku także usuwa takie gniazda. Mamy odpowiedni sprzęt i jeżeli takie gniazdo pojawi się np. na terenie szkoły, co już się zdarzało, jak najbardziej je usuwamy.

Jeżeli gniazdo jest na naszej prywatnej posesji, to musimy zrobić to we własnym zakresie. W związku z zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie w dniu 10 Lipca 2009 r. „Zasadami postępowania podczas interwencji prowadzonych w związku ze zgłoszeniem wystąpienia zagrożeń od rojów lub gniazd owadów błonkoskrzydłych” Powyższe „Zasady...” ujednolicają postępowanie straży pożarnej podczas przyjmowania zgłoszeń o zagrożeniu oraz podejmowania interwencji związanych z niebezpiecznymi owadami (osy, szerszenie, pszczoły) w obiektach, w których przebywają grupy dzieci oraz osoby o ograniczonej zdolności do poruszania się tj. żłobkach, przedszkolach, szkołach, internatach, obiektach kolonijnych, szpitalach, ośrodkach zdrowia, przychodniach lekarskich itp. W pozostałych obiektach obowiązek zapewnienia bezpiecznego użytkowania obiektu w tym zakresie spoczywa na właścicielu lub zarządcy obiektu (w myśl art. 61 pkt 2 ustawy Prawo budowlane). Stosowanie odesłania do ustawy Prawo budowlane jest tym bardziej zasadne, że zdarzenia związane z wystąpieniem owadów błonkoskrzydłych nie są zazwyczaj zdarzeniami nagłymi i odpowiednio prowadzona administracja obiektu skutecznie uniemożliwiłaby zagnieżdżenie się w nim owadów.

Rozmawiała
Dorota Sulżyk

Będziemy mieć Izbę Pamięci w Gródku

Właśnie rok temu, w październiku, dowiedzieliśmy się, że nasz projekt „Utworzenie Izby Pamięci w Gminnym Centrum Kultury w Gródku” przeszedł w I etapie. Warto dodać, że projekt napisany przez Dyrektorką Magdę Łotysz zajął 18. miejsce na 160 wniosków z całej Polsce! Na jego realizację otrzymaliśmy dofinansowanie w kwocie 20000 zł. To na pewno bardzo potrzebne miejsce w naszej gminie. Drugi etap (wniosek właśnie przygotowywany jest przez Magdę Łotysz) obejmie konkretne prace remontowe, zakup wyposażenia oraz multimediiów do Izby Pamięci.

W Gródku w GCK powstanie ogólnodostępna, multimedialna i nowoczesna izba pamięci. Będzie służyła wszystkim mieszkańcom, przede wszystkim dzieciom i przyszłym pokoleniom. Skorzystają też na tym osoby odwiedzające nasze tereny – turyści.

Z realizacją pierwszego etapu związane były różne szkolenia. W marcu br. dyrektorka Magda Łotysz wzięła udział w warsztatach na Dolnym Śląsku dotyczących programu „Izby Pamięci”. Ich uczestnicy zwiedzili prężnie działającą Regionalną Izbę Pamięci w Kątach Wrocławskich, dowiedzieli się o funkcjonowaniu izby na co dzień, poznali szczegóły współpracy stowarzyszenia, lokalnego samorządu i instytucji kultury przy tworzeniu wystawy oraz tajniki przygotowania i realizacji oferty edukacyjnej.

Przez kilka miesięcy w prasie, w mediach społecznościowych, na ulotkach zamieszczaliśmy ogłoszenia o zbiorce eksponatów, m.in. rzeczy, zdjęć, dokumentów z gminy Gródek związanych z: wiejskim domem, okresem międzywojennym (ale też wcześniejszym i powojennym), kulturą i lokalnością. Ogromnie się cieszymy, że na nasz apel zareagowało tylu obecnych i dawnych mieszkańców naszej gminy. Do początku września 34 darczyńców przekazało nam swoje pamiątki. Każdy obiekt został sfotografowany i otrzymał swoją metryczkę, w której zapisywaliśmy numer, okres powstania, miejsce przechowywania, wymiary i co najważniejsze – historię z nim związaną (o ile dało się to ustalić).

Pierwsze eksponaty przyniosła pani Marysia Chalecka ze swego rodzinnego domu w Dzierniakowie: trochę dokumentów po swoim ojcu, kieliszki, ręcznik haftowany... I w ciągu kilku miesięcy uzbierało się ok. 230 eksponatów. Mamy w większości wyposażenie tradycyjnej chaty – kredens, stół, krzesła, szafę, łóżko, sundeck, ławy, stołki, kwietnik, garnki, miski, elementy dekoracyjne. Otrzymaliśmy sporo potrzebnych sprzętów, urządzeń – niezbędnych kiedyś w gospodarstwie domowym – m.in. tary do prania, dzieżki, bojki, serownice, kołowrotek..., nawet żarna. Dzieci i młodzież nie znają już dziś ich przeznaczenia.

Z gromadzeniem eksponatów wiąże się ich katalogowanie: opisywanie i fotografowanie. Każdy z nich posiada metryczkę z numerem, informacją o czasie powstania, materiale i technice wykonania, wymiarach, miejscu pochodzenia, historii przedmiotu. Skrzętnie notowaliśmy zwłaszcza tę historię obiektu, w której można wyczytać, kto i w jaki sposób z niego korzystał, jak zmieniał właściciela.

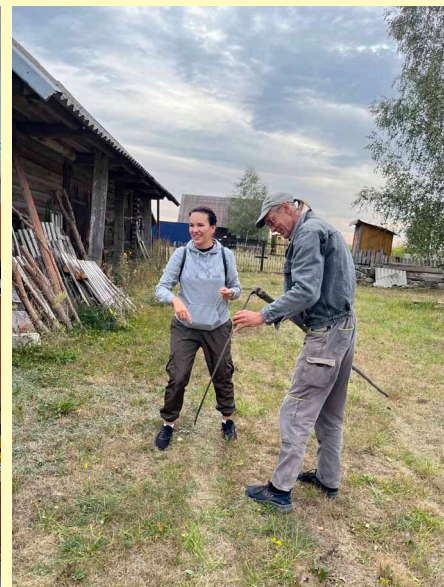
Dzięki realizacji programu „Izby Pamięci”, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, utworzy się kilkadziesiąt miejsc upamiętniających minione wydarzenia czy ludzi, którzy wpłynęli na kształtowanie się lokalnej historii. Cieszymy się, że jedna z nich powstanie właśnie w Gródku.

*Dorota Sulżyk
fot. GCK w Gródku*

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa w ramach programu własnego Narodowego Instytutu Muzeów „Izby Pamięci”

„Wróg”

26 września dzieci z klas I-III ze SP w Gródku oraz zerówki z Przedszkola Samorządowego wzięły udział w interaktywnym spektaklu pt. „Wróg”, który powstał w ramach projektu Młodzieżowy Teatr Włączający.

Spektakl był efektem pracy twórczej dzieci i młodzieży ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Białymstoku. Młodzi artyści przez kilka miesięcy uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez pracowników Muzeum Wojska w Białymstoku i Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Białymstoku. Wspólnie opracowali scenariusz przedstawienia, w którym dzielili się swoim sposobem rozumienia konfliktów zbrojnych i refleksją nad ich okrucieństwem. Młodzież wystąpiła razem ze studentami Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Białymstoku. Trzeba przyznać, że mali widzowie z zainteresowaniem oglądali to, co wydarzało się na scenie i tuż przed nią, a na koniec cieszyli się razem z aktorami.

Scenariusz: Paula Czarnecka. Choreografia: Dorota Baranowska. Teksty i dialogi: Karolina Czarnecka. Scenografia: Maria Żynel.

Projekt „Młodzieżowy teatr włączający” realizowany w ramach Programu Kultura Dostępna dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Dorota Sulżyk

KONCERT CHARYTATYWNY

GRAMY DLA MONIKI, MATEUSZA,
NIEBIANKI I TEATRU LATARNIA

20.10.2024 r. (niedziela)
godz. 13⁰⁰

Amfiteatr nad Zalewem
w Zarzeczanach

LICYTACJE
SKLEPIK

LOKALNE SMAKOŁYKI OD KÓŁ GOSPODYŃ
SUPPORT - KAPELA BRACI REJWÓW
MATEUSZ TYMURA & ZBYSZEK RUSIŁOWICZ

Wstęp - cegiełka minimum 20 zł
do puszeki na rzecz Pogorzalców!

Zenek Martyniuk
z zespołem na żywo

Nr zbiorów: 2024/3520/KS Organizator: KOMITET SPOŁECZNY POMOC DLA TEATRU LATARNIA

POSIADAMY W NASZEJ OFERCIE:

- Album „Fotografie Konstantego Kuźmina”; Konstanty Kuźmin (1906-1977) – mieszkaniec Gródka, fotograf – amator, człowiek o wielu pasjach, który pozostawił po sobie mnóstwo zdjęć i negatywów odkrytych po latach. Koszt albumu to 39 złotych.

- Ceramiczne kubki w 4 wariantach. Z kurą i kogutem, grzybami, w polne kwiaty oraz z makatką. Nasze kubeczki są dostępne w sklepie przemysłowym u Rafała Kardasza w Gródku w cenie 29,90 zł lub w GCK.

1. Zakup w siedzibie GCK:

- należy wysłać e-maila na adres zamowienia@gckgrodek.pl z informacją o chęci zakupu. W informacji zwrotnej przyślemy dane do przelewu.

2. Zakup wysyłkowy:

- należy wysłać e-maila na adres zamowienia@gckgrodek.pl z informacjami: Imię i nazwisko, e-mail, numer telefonu, numer i adres paczkomatu. W informacji zwrotnej przyślemy dane do przelewu (album 39,00 + 16,99 koszt przesyłki, kubek 29,90 + 16,99 koszt przesyłki)

2024/25

TYGODNIOWY PLAN ZAJĘĆ GMINNEGO CENTRUM KULTURY W GRÓDKU

PONIEDZIAŁEK

GMINASTYKA SENIORZY

godz. 11.00 - 11.45

instr. M. Łatyż

s. widowiskowa

JOGA (G. ZAMKNIĘTA)

godz. 16.45

s. widowiskowa

FITNESS

godz. 19.00 - 20.00

instr. M. Łatyż

s. widowiskowa

SOBOTA

BOXS

godz. 17.00

instr. A. Wasilewska

s. widowiskowa

PRÓBA „VENA”

godz. 13.00

instr. A. Wasilewska

s. widowiskowa

WTOREK

ZAJĘCIA PLASTYCZNE

GRUPA 4-5 LAT (Z OPERUNEM)

godz. 15.00 - 15.45

instr. M. Mieliszko

s. plastyczna

ZAJĘCIA PLASTYCZNE

GRUPA 6-9 LAT

godz. 16.15 - 17.15

instr. M. Mieliszko

s. plastyczna

NAUKA GRY NA GITARZE

godz. 15.30 - 16.30

instr. J. Karpowicz

sala prób pod sceną

TANIEC TOWARZYSKI

GRUPA 3-4 LATA

godz. 16.30 - 17.00

instr. M. Łabędzka

s. widowiskowa

TANIEC TOWARZYSKI

GRUPA 5-6 LAT

godz. 17.10

instr. M. Łabędzka

s. widowiskowa

LATINO SOLO

PANIE I NAJSTOLATKI

GODZ. 18.00 - 19.00

instr. M. Łabędzka

s. widowiskowa

ŚRODA

PRÓBA „JESIENNY LIŚĆ”

godz. 14.00 - 16.00

instr. W. Małańczyk

s. plastyczna

PRÓBA „ROZŚPIEWANY GRÓDEK”

godz. 16.00 - 18.00

instr. W. Małańczyk

s. plastyczna

TANIEC TOWARZYSKI

GRUPA 7 LAT +

godz. 16.30 - 17.30

instr. M. Łabędzka

s. plastyczna

LATINO SOLO

PANIE I NAJSTOLATKI

godz. 17.30 - 18.30

instr. M. Łabędzka

s. plastyczna

FITNESS

godz. 19.00 - 20.00

instr. M. Łatyż

s. widowiskowa

CZWARTEK

AKROBACYKA

GRUPA 6-8 LAT

godz. 18.00 - 19.00

instr. J. Góralski

s. widowiskowa

AKROBACYKA

GRUPA 9-12 LAT

godz. 19.00 - 20.00

instr. J. Góralski

s. widowiskowa

STUDIO ŚPIEWU

GRUPA MŁODSZA

godz. 15.00 - 16.00

instr. K. Kucharska

s. widowiskowa

STUDIO ŚPIEWU

GRUPA STARSZA

godz. 18.00 - 19.00

instr. K. Kucharska

s. widowiskowa

STUDIO ŚPIEWU

ZAJĘCIA INDYWIDUALNE

godz. do ustalenia

instr. K. Kucharska

s. widowiskowa

PIĄTEK

ZAJĘCIA PLASTYCZNE

GRUPA 10 LAT +

godz. 15.30 - 16.30

instr. M. Mieliszko

s. plastyczna

ZAJĘCIA PLASTYCZNE

DLA DOROSŁYCH

godz. 17.00 - 18.00

instr. M. Mieliszko

s. plastyczna
CO DWIE TYGODNIE I

W sprawie dołączenia do zajęć prosimy
o kontakt z pracownikami GCK,
informacje o odpłatnościach, regularnym
oraz deklaracje dla uczestników dostępne są na stronie:
www.gckgrodek.pl w zakładce „Oferta zajęć”.

Gminne Centrum
Kultury w Gródku

Rozpoczęcie roku szkolnego w Szkole Podstawowej w Gródku

W Szkole Podstawowej w Gródku we wrześniu naukę rozpoczęło 253 uczniów, w tym 25 pierwszoklasistów.

fot. Małgorzata Wirkowska

Rozpoczęcie roku szkolnego w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Załukach

W Niepublicznej Szkole Podstawowej w Załukach rok szkolny 2024/2025 rozpoczęło 35 uczniów i 16 wychowanków oddziału przedszkolnego. Klasa 1 liczy 5 uczniów.

fot.NSP w Załukach

Wieści z Biblioteki

Narodowe Czytanie 2024

fot. BP w Gródku

Za nami kolejna, już 13. odsłona Narodowego Czytania, czyli ogólnopolskiej akcji społecznej, której celem jest propagowanie polskiej literatury oraz wzmacnianie tożsamości narodowej. Akcja organizowana jest pod honorowym patronatem Pary Prezydenckiej.

Lekturą czytaną podczas tegorocznej edycji był „Kordian” Juliusza Słowackiego. Utwór napisany został podczas pobytu autora w Szwajcarii. Po raz pierwszy ukazał się drukiem w 1834 roku w Paryżu. Główny temat dramatu odnosi się do powstania listopadowego.

Biblioteka Publiczna w Gródku zorganizowała dwa spotkania Narodowego Czytania we współpracy z Niepubliczną Szkołą Podstawową w Załukach i Szkołą Podstawową w Gródku.

6 września b.r. uroczystość rozpoczęła się w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Załukach od prelekcji o biografii Juliusza Słowackiego i genezy epoki romantyzmu, którą przygotowali uczniowie (Małgorzata Popławska, Wiktoria Popławska, Weronika Dunaj, Magdalena Rogacz, Weronika Romanowicz, Amelia Rudzińska, Kuba Rutkowski, Lena Mojsak, Daria Andrzejczyk, Kuba Popławski, Kasia Rogacz, Kacper Trochimczyk) pod okiem pani Ireny Naliwajko. Zgromadziliśmy się przy wspólnej lekturze „Kordian” Juliusza Słowackiego czytając AKT II z podziałem na role:

Kordian - Anna Grześ dyrektor Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Załukach, Dozorca - Paweł Koronkiewicz Sołtys Załuk, Wioletta - Katarzyna Rogacz dyrektor Biblioteki Publicznej w Gródku, Papież - Wiesław Kulesza Wójt Gminy Gródek, Papuga - Daria Andrzejczyk, Chmura - Lena Mojsak, Szwajcar - Małgorzata Popławska.

Kolejne spotkanie odbyło się 11 września br. we współpracy ze Szkołą Podstawową w Gródku. Akcję Narodowego Czytania rozpoczęła p. Irena Matysiuk, przybliżając zgromadzonym sylwetkę Juliusza Słowackiego i genezę epoki romantyzmu oraz w trakcie czytania komentowała sceny. W tegorocznym czytaniu udział wzięli: Anna Grycuk - dyrektor Szkoły Podstawowej w Gródku, Walentyna Trochimczyk - prezes Aktywnego Seniora w Gródku, Irena Matysiuk i Anna Gwizdak - polonistki ze Szkoły Podstawowej w Gródku, Katarzyna Rogacz - dyrektor Biblioteki Publicznej w Gródku oraz Agata Chwojko i Julia Bukraba - uczennice Szkoły Podstawowej w Gródku.

Dziękujemy wszystkim zgromadzonym, a przede wszystkim nauczycielom, paniom bibliotekarkom i uczniom za uczestnictwo w Narodowym Czytaniu 2024.

Podsumowanie konkursu „Zabierz książkę na wakacje”

Konkurs polegał na wykonaniu zdjęcia z książką w miejscu swojego wypoczynku – wakacji i przesłania e-mailem lub Messengerem do biblioteki. W konkursie fotograficznym wzięło udział 10 osób. W wakacyjnej walizce miejsce na lekturę znaleźli: Malwina Józłowicz, Zuzanna Poremska, Amelia Szapiel, Ewa Laskowska, Grzegorz Grześ, Cezary Urynowicz, Zoja Siemiżon, Laura i Mateusz Kozłowski i Alina Gościak. Wszyscy uczestnicy otrzymują nagrodę i dyplom, po które należy zgłosić się do biblioteki. Zdjęcia uczestników konkursu można oglądać na Facebooku i stronie internetowej biblioteki. Dziękujemy za udział i zapraszamy do zgłaszania się w kolejnych konkursach.

Katarzyna Rogacz
Dyrektor BP w Gródku

Turniej tenisa ziemnego „Orlik Open 2024”.

Po lipcowych rozgrywkach dzieci i młodzieży w sierpniu i wrześniu turniej tenisowy rozegrali dorośli. Na starcie stanęła rekordowa liczba 9 zawodników. Rozgrywali oni swoje mecze systemem „każdy z każdym”, rywalizowali niemal codziennie od poniedziałku do piątku przez okres 3 tygodni. Po bardzo zaciętych pojedynkach, niektórzy mecze trwały nawet 2 godziny, wyłoniliśmy najlepszych zawodników. I miejsce zajął Jarosław Świątkiewicz, drugie miejsce wywalczył Tomasz Owerczuk, a na najniższym stopniu podium uplasował się Robert Lutostański. Warto odnotować, że w tegorocznym turnieju udział brali zawodnicy nie tylko z Gródka, ale również z Michałowa

i Białegostoku. Wszyscy zawodnicy otrzymali pamiątkowe medale, a najlepsza trójka dodatkowo została uhonorowana pucharami.

Zapraszamy na orlik wszystkich chętnych – zarówno zaawansowanych jak i początkujących, mężczyzn jak i kobiety, którzy chcą aktywnie spędzać czas wolny, doskonalić umiejętności gry w tenisa ziemnego. Aby spróbować nie potrzebujesz rakiety ani piłek, wszystko jest do twojej dyspozycji na orliku w Gródku.

Marcin Józłowicz

Aktywne seniorki

3 września przedstawicielki naszego stowarzyszenia - W. Trochimczyk i M. Martonik brały udział w IV Kongresie Rad Seniorów w Supraślu jako grupa inicjatywna. Planujemy wnioskować o utworzenie Gminnej Rady Seniorów w Gródku. Mamy nadzieję, że pomoże to szerzej reprezentować potrzeby seniorów naszej gminy. W trakcie kongresu brałyśmy udział w ciekawych warsztatach.

Fot. Stowarzyszenie „Aktywne Senior”

Jesteśmy w trakcie tworzenia ogrodu społecznego za budynkiem GCK w Gródku. Na ten cel nasze stowarzyszenie otrzymało Mini grant. Chcemy utworzyć miejsce przyjazne mieszkańcom gminy na organizowanie różnych spotkań i warsztatów na świeżym powietrzu. Planujemy zakończyć prace do 31 października. O oficjalnym otwarciu powiadomimy na naszym profilu Fb- zapraszamy wszystkich.

Grupa 21 senierek w okresie 21-27 września korzystała z turnusu rehabilitacyjno-wypoczynkowego w Darłówku. Korzystałyśmy z ostatnich promieni słońca i spacerów nad morzem. W czasie turnusu odwiedziłyśmy winnicę. Właściciel winnicy ciekawie opowiadał o sadzeniu i pielęgnacji winorośli. Pokazał też jak produkuje się wino- białe i czerwone – każdy rodzaj wymaga innej procedury przygotowania. Płynęłyśmy też statkiem i zwiedziłyśmy ważniejsze punkty w Darłowie. Na turnusie nie zabrakło też grilla i tańców. A nad atrakcjami czuwał pan Zbyszek z 3 edycji Sanatorium Miłości.

Walentyna Trochimczyk

„Turysta z Podlasia” w Gródku

5 września gościliśmy w Gródku wyjątkowego gościa Karola Stefanowicza, znanego w sieci jako Kolorek07. Turysta z Podlasia (tak sam siebie określa) prężnie działa w Internecie i promuje województwo podlaskie oraz lokalną kulturę i gwarę. W ciągu zaledwie kilku miesięcy stał się rozpoznawalny praktycznie w całej Polsce. Karol zdobył niemal 100 tysięcy obserwujących osób na TikToku oraz Instagramie. Jego materiały charakteryzuje „sledzikowanie” oraz żartobliwe i nietuzinkowe podejście do zwiedzanych terenów. Ludzie, którzy oglądają jego „recenzje” bardzo często wybierają się w odwiedzone przez niego miejsca.

Fot. Anna Tomkiel

Podczas pobytu w naszej miejscowości odwiedził m.in. Górę Zamkową, cmentarz żydowski, remizę Ochotniczej Straży Pożarnej, zalew w Zarzeczanach oraz Gminne Centrum Kultury. Spodobał mu

się bardzo nasz park, w którym zauważył dużo wysokich i starych drzew oraz ławeczek.

Wiemy, że to nie będzie jego ostatnia wizyta na terenie naszej pięknej gminy.

Radek Kulesza

Dzień Działkowca

7 września w naszym ROD „Boryk” w Gródku świętowaliśmy Dzień Działkowca 2024. Wspólne spotkanie jest również doskonałą okazją do podsumowania sezonu działkowego, który niestety w tym roku dobiega już końca.

Za szczególną pracę na rzecz naszego ogrodu wyróżniliśmy działkowców: Mikołaja Klebusa, Mirosława Radzewicza oraz Barbarę Lisowską. Dziękujemy za Waszą pracę.

Fot. Radek Kulesza

Tradycyjnie zaszczylił nas swoją obecnością Wójt Gminy Gródek Wiesław Kulesza.

Coroczne spotkanie to dobra okazja do poznania nowych działkowców oraz wspólnej integracji.

Radek Kulesza

Spotkanie po 40 latach

14 września po 40 latach od ukończenia nauki w Szkole Podstawowej w Gródku spotkali się absolwenci jednej z dwóch klas rocznika 1969. W spotkaniu zorganizowanym w Zaciszu Markowszczyzna wzięło udział 16 koleżanek i kolegów (klasa liczyła 28, z tego dwie osoby nie żyją), polonistka Wiesława Warecka oraz ówczesna dyrektorka Nina Markiewicz. Pani Nina wyrecytowała napisany specjalnie

na tę okoliczność wiersz, który wzruszył wszystkich obecnych. Warto dodać, że klasa spotkała się po raz pierwszy 15 lat temu. Przy pysznym jedzeniu, rozmowach, wspomnieniach i tańcach wieczór minął bardzo szybko. – *Niektórych osób nie widziałam od 40 lat! Nie było lekko zebrać nas wszystkich. Większość opuściła naszą gminę, wiele ludzi wyjechało za granicę.* – mówi główna inicjatorka i organizatorka Edyta Marcińczyk. – *Takie spotkanie to coś wspianalego! (ds)*

Zapraszamy na Wyżary!

Miło jest nam poinformować, że droga do zbiornika wodnego Wyżary została udostępniona do ruchu. Oznacza to, że od teraz każdy spragniony leśnej ciszy i pięknych widoków turysta może dojechać samochodem drogą prowadzącą od wsi Radunin do zbiornika wodnego Wyżary. Nadleśnictwo Waliły dokłada wszelkich starań, by udostępnić atrakcyjne miejsca społeczeństwu. Okolice zbiornika Wyżary to nie tylko ciekawe turystycznie, ale też wyjątkowo cenne przyrodniczo miejsce, dlatego bardzo prosimy, żeby pojazdy parkować w specjalne do tego wyznaczonym miejscu i zostawić po sobie porządek. Dziękujemy!

Tekst i zdjęcie: Małgorzata Zbyryt, Nadleśnictwo Waliły

Gdy rolki stają się pasją... Rozmowa z Agnieszką Litwin i Małgorzatą Czapnik

Fot. archiwum Agnieszki Litwin

Agnieszka Litwin: Jaki tytuł byś chciała dać? Musi być jakiś nośny, może: „Stare, ale jare”? (śmiech)

Dorota Sulzyk: Poczekaj, porozmawiajmy najpierw, na pewno wymyślimy jakiś ciekawy tytuł. Czy październik to dobry miesiąc na jazdę na rolkach?

Agnieszka Litwin: Jeszcze jeździmy. W zasadzie to my jeździmy, jak jest dobry asfalt, nie ma śniegu, lodu, deszczu, jeździliśmy w lutym, listopadzie. Jedyne minus to taki, że szybko robi się ciemno. A po pracy o 17-ej nie ma już sensu wybierać się na trening.

Małgorzata Czapnik: Bo przejazd zajmuje trochę czasu. Najczęściej trening, który robimy raz w tygodniu, wynosi ok. 20 km.

AL: Każda pora jest dobra. Ludzie na forach poświęconych rolkarstwu piszą o tym, że w miastach jeżdżą do pracy nawet zimą. Mają oświetlone ścieżki, specjalne stroje.

DS: A, gdzie jeździcie w naszej okolicy?

MC: Nasze trasy to: od Zarzeczan do Załuk (przez Gródek, Waliły-Stację, Waliły-Dwór), od myjni samochodowej w Michałowie jedziemy ścieżką rowerową do Juszkowego Grodu (przez nową Wolę, Lewsze, Barszczewo), a wracamy przez Ciwoniuki, Stare Kuchmy, Gorbacze. Kolejna i najdłuższa trasa to od Michałowa do Bondar na plażę i z powrotem.

AL: Wybrałyśmy się w sierpniu ubiegłego roku do Odrynek, tylko nie wzięłyśmy pod uwagę, że o 20-ej robi się już ciemno. I jechałyśmy po ciemku przez las, pobiliśmy chyba wtedy nasz rekord życia. Oczywiście jeździmy zawsze w kamizelkach odbłaskowych.

MC: Mamy nową trasę na oku. Ścieżka rowerowa z Narwi do Dubin. Jeździliśmy też na Wiejki, ale to nie jest najlepsza trasa – wąska i bardzo ruchliwa.

AL: My się bardzo dobrze dobrałyśmy. Gosia jest takim trenerem personalnym. Jak trening ma być w czwartek i ja szukam wykrętki, to Gosia mówi, że „trening ma być i jedziemy. To ona zapisuje kilometry, mierzy trasę, jak się okazuje, że zrobiłyśmy mniej kilometrów niż w ubiegłym roku, to mobilizuje, żeby w tygodniu pojechać dwa razy. A ja jestem od logistyki i planowania. Udzielam się na forach, szukam maratonów, inspiracji. Ja kupuję bilety, załatwiam noclegi.

DS: Kiedy złapałyście bakcyła? I czy to była tzw. miłość od pierwszego wejrzenia?

AL: Nie wiem, czy to była miłość od pierwszego wejrzenia. Zaczęło się to w 2017 r., kupiłam rolki „na ciuchach”, bo moja córka zaczęła jeździć i pomyślałam, że pojeździmy razem. Dołączyła do nas Justyna K. z córką. Po roku zaliczyłyśmy z Justyną Juszkowy Gród i to był już sukces. Bo jak wcześniej zrobiłyśmy trasę Michałowo – Nowa Wola i z powrotem, to nie mogłam ze zmęczenia dojechać do siebie. W 2019 r. pojechałyśmy na pierwszy nocny przejazd „Nightskating Białystok” który udało się zaliczyć, na drugi przejazd musiałam pojechać sama i zrobiłam wtedy 24 km, po roku dołączyła do nas Gosia.

MC: A ja pierwszy raz miałam rolki na nogach jeszcze w liceum, kupiłyśmy je na spółkę z siostrą. Jak ona jechała, to ja biegłam, a potem się zamieniałyśmy. Była wtedy tylko jedna asfaltowa trasa – Z Gródka przez Zarzeczan do drogi krajowej. Potem miałam długą przerwę, aż do 2020 r. Wtedy pożyczylam rolki od Agnieszki, potem dostałam po siostrze, aż w końcu kupiłam swoje własne. Od czterech lat jeździmy razem.

DS: Ja wiem, że Wy obie wsiąkłyście na dobre w rolkarstwo. Byłam zaskoczona, jak oglądałam Wasze relacje z maratonu z Gdańska. W ilu maratonach brałyście już udział?

AL: Chciałyśmy sobie urozmaicić te wyjazdy do Białegostoku i w 2022 r. postanowiłyśmy pojechać na Nightskating (nocny przejazd na rolkach) do Warszawy. Kto by pomyślał – pojechać po stoli-

cy na rolkach! To było piękne – jedziesz przez Stare Miasto, koło stadionu, Pałacu Nauki, przez mosty, pod wiaduktami wszyscy krzyczą, bo jest taki zwyczaj. Jak jechałyśmy, nie wierzyłam, że jadę po Warszawie. Ale jazda była ciężka ze względu na dużą ilość torów, często zniszczony asfalt. Wtedy postanowiłyśmy, że co roku oprócz naszych wypadów do Białegostoku, bierzemy udział w czymś większym. Rok później pojechałyśmy na Mazurski Maraton Rolkowy w Ruciane Nida, który połączyłyśmy ze zwiedzaniem. W tym roku byliśmy w Gdańsku na Maraton Sierpniowy im. Lecha Wałęsy. I przy okazji zwiedzałyśmy na rolkach Gdańsk, Gdynię i Sopot. Zrobiłyśmy wtedy mnóstwo km.

DS: Zwiedzałyście na rolkach?

MC: Wzdłuż morza jest zrobiona piękna ścieżka rowerowa, są zejścia nad morze. Zatrzymowałyśmy się, zdejmowałyśmy rolki i zwiedzałyśmy. Chodziłyśmy po plaży, po molo w Gdańsku, Gdyni i w Sopocie, zobaczyłyśmy też piękny klif orłowski.

AL: Nawet na stadion Polsat Plus Arena w Gdańsku, na którym zaczynał się maraton, pojechałyśmy na rolkach spod samych drzwi naszej miejscówki gdzie nocowałyśmy.

MC: Na półmaratony i maratony przyjeżdżają zawodnicy szkółek, kompletnie ubrani, oznaczeni klubami, mają świetne rolki. Oni jadą i pomagają sobie nawzajem. Są też zawodnicy z Litwy, Łotwy. Ostatnio najlepszy zawodnik przeleciał 22km w ciągu 35 minut i to

był najlepszy czas. A my przejechałyśmy w ciągu 67 minut, to w sumie też dobrze.

DS: A jak jedziecie w tym maratonie, to pilnujecie siebie nawzajem?

MC: Najpierw jedziemy razem, ale potem się rozjeżdżamy, każda ma inne tempo.

AL: Na maratonach śmiejemy się, że robimy życiówkę. Na night-skatingach staramy się pilnować.

MC: Teraz sobie przypomniałam, że nightskatingi organizowane w Białymstoku mają zawsze wesoły temat przewodni do przebrania np. dyskoteka, postacie z bajek, rozpoczęcie roku szkolnego.

DS: Czy jest to urazowa dyscyplina? W jaki sposób się przygotowuje do jazdy?

MC: Po jakimś czasie dowiedziałyśmy się, że trzeba czyścić łożyska, przekładać kółka aby równomiernie się ścierały, że najlepiej jeździć w skarpetach narciarskich.

AL: To bardzo urazowy sport, ale trzeba jeździć na miarę swoich możliwości. Mamy kamizelki, dobre kaski, ochraniacze na kolanach, na nadgarstkach. Na początku jeździłam bez niczego, to nie było rozsądne.

MC: Tak jak każdy sport. Jest ryzyko, jest zabawa.

AL: Na maratonach jeździsz w tłumie, z przodu, z tyłu ktoś jedzie. Trzeba nauczyć się dobrze hamować. Kiedyś w Białymstoku podczas przejazdu jechałyśmy w deszczu, były takie kałuże, że uczestnicy nie widzieli dziur i było dużo upadków. Wtedy przejazd został skrócony dla naszego bezpieczeństwa. Różne były sytuacje, i w upale jeździliśmy, i w covidzie.

DS: Wspominałyście, że rolki mają hamulce.

AL: Tak, my jeździmy z hamul-

cem jest na prawej rolce, hamujesz piętą. Są różne techniki hamowania, ale ja się chyba już nie nauczę.

MC: A ja myślę, że gdyby pójść do białostockiej szkółki Black & Yellow Skating, to byśmy się nauczyły. Oni organizują nightskatingi i prowadzą szkółkę dla dzieci i dorosłych. A poznałyśmy ich tu w Gródku, jak zorganizowano warsztaty w ramach jednego z projektów.

AL: Kiedyś przez tory, studienki, „leżącego policjanta”, krawężniki przechodziłyśmy, a teraz jedziemy. To taki sport, że lepiej jeździć razem, bo wtedy jest bezpieczniej.

DS: Dla kogo polecacie jazdę na rolkach?

AL: Dla wszystkich. Na skatingach jeżdżą rodzice z dziećmi, jeżdżą starsi od nas i to nawet lepiej niż my. Niektórzy mają lepszą kondycję.

MC: Czasem wygląd rolkarza jest nieadekwatny do jazdy i możliwości. Któregoś razu widziałam jak taki grubszy facet zasuwał, miał niesamowitą kondycję. Tak samo matka z córką i ojciec z synkiem – nigdy bym nie pomyślała, że będą tak świetnie jechać. Często jeżdżą całe rodziny.

DS: A Wasze rodziny złapały bakcyła?

AL: Moja Maja trochę jeździ, syn lubi piłkę nożną. Nasi mężowie nie jeżdżą, ale wspierają nas i nie marudzą ze znow jedziemy.

MC: Moi synowie mają swoje sportowe pasje.

DS: Wasza zawodowa praca raczej nie ma nic wspólnego ze sportem, z rolkami? Agnieszka – Pani nauczycielka w gródeckim przedszkolu, Gosia – pani inspektor w Urzędzie Gminy Gró-

dek. Jak ta pasja jest postrzegana w Waszych miejscach pracy?

AL: Dziewczyny nam kibicują. Był czas, że wszystkie chciały jeździć na rolkach. To było po tych warsztatach w Gródku. Nastawienie jest pozytywne, ale nadal same jeździmy.

Fot. archiwum Agnieszki Litwin

MC: Pozdrawiamy Justynę, bo ona czasem do nas dołącza jak ma możliwość.

DS: Dlaczego ludzie tak szybko się zniechęcają do jazdy na rolkach?

MC: Trzeba chcieć, jak ze wszystkim, a to jest duży wysiłek. Uda i pupa dostają w kość.

AL: Żeby pojeździć, to trzeba też nierzadko najpierw dojechać samochodem w jakieś miejsce. To nie jest sport dla każdego często na aukcjach ludzie sprzedają prawie nowe rolki, bo ktoś kupił, raz wyszedł, upadł i zrezygnował. A o rolkach, ile jeszcze możemy Ci powiedzieć, o cenach, o kółkach...

DS: To pewnie tak jak z ceną rowerów, można kupić za 1 tys. zł lub za kilkanaście tysięcy. Kupiłyście już bardziej zaawansowane rolki?

MC: Planuję kupić rolki z kół-

kami o większej średnicy, żeby były szybsze.

AL: Ja w tamtym roku wymieniłam, to już moje trzecie. Na forach piszą, że rolki do 1000 zł są takie sobie. Same kółka do rolek można kupić w tej cenie. Jest dużo gadżetów do kupienia – plecaki na rolki, świecące kółka.

DS: Co jest najfajniejszego w jeździe na rolkach?

AL: Nie wiem. Może satysfakcja, zawsze chciałam na nich jeździć.

MC: Lubię z Tobą jeździć, rozmawiać, połączyć to ze sportem, wysiłkiem. Jak jest np. mega górka, to ja nadaję tempo, potem Agnieszka mówi: „Myślałam, że nie damy rady”. Mamy wtedy satysfakcję, że udało się zaliczyć taki przejazd.

AL: W Nowej Woli jest taka długa górka, która weryfikuje naszą kondycję. Trzeba trenować, my jak nie pojedziemy raz w tygodniu, to na następnym wyjeździe czujemy, że nie zrobiłyśmy treningu. Tak trudno zbudować formę, a ona tak szybko spada.

DS: Możecie być z siebie dumne, że jesteście takie zdyscyplinowane i że nie odpuszczacie.

AL: I mamy już plany na następny rok. Stwierdziłyśmy, że bardzo nam spodobało się zwiedzanie na rolkach. Jest taki kanał na Facebooku „Turystyka na rolkach”. Jest trasa wokół Tatr, ale nie wiem, czy to nam się uda. Zbiera się grupa i jedzie wspólnie kilka dni. I planujemy w następnym roku pojechać z Władysławowa na Hel, chcielibyśmy też zwiedzić na rolkach Wrocław.

ROZMAWIAŁA
DOROTA SULZYK ▲

Śpiewam i fotografuję Rozmowa z Małgorzatą Serafin

Dorota Sulzyk: Gosia, wiem, że kochasz śpiewanie, ale o Twojej pasji do fotografowania dowiedziałam się niedawno. Kiedy się nim zainteresowałaś i dlaczego?

Małgorzata Serafin: Fotografuję równie długo jak i śpiewam. Zawsze mnie to interesowało, foto-

grafowałam telefonem wszystko, co mi się podobało. Więcej doświadczenia w tym kierunku nabyłam w technikum. Kupiłam własny aparat i zaczęłam robić zdjęcia bardziej profesjonalnie, przemyślając każdą ujętą klatkę.

DS: Co lubisz fotografować?

Z jakich dotychczasowych zdjęć jesteś najbardziej dumna? Czy w naszej gminie są ciekawe kadry do robienia zdjęć?

MS: Wydaje mi się, że aktualnie najbardziej zwracam uwagę na fotografowanie natury. Przez fotografię można zobaczyć wiele wię-

cej niż gołym okiem. Jestem dumna ze zdjęć przedstawiających zorzę polarną. Udało mi się uchwycić to piękne zjawisko, nie wyjeżdżając z kraju. Poza tym jestem dumna z każdej mojej pracy, z jednej mniej, z drugiej bardziej. Każde

Fot. Dorota Sulżyk | GCK w Gródku

zdjęcie jest warte uwagi, poświęcenia czasu.

Oczywiście, że w naszej gminie są ciekawe kadry do zdjęć. Nasza gmina jest przepiękna z wielu

względów. Wszystko, co się u nas znajduje wyglądałoby cudownie na fotografiach.

DS: W jaki sposób pracujesz nad warsztatem?

MS: Moje zdjęcia nie wyglądałyby w taki sposób, gdybym nie poszła do technikum nr 6 w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z oddziałami integracyjnymi im. Stanisława Staszica w Białymstoku na kierunek technika fotografii i multimediów. Pracuję nad fotografiami w szkole na lekcjach zawodowych z profesjonalnymi fotografami oraz poza szkołą, robiąc zdjęcia wszędzie, gdzie się da, szukając wszystkiego, co mogłoby zwrócić uwagę.

DS: Od wielu lat śpiewasz w zespole Vena działającym przy GCK w Gródku, kiedyś występowałaś też w szkolnej Kazce. Czy śpiewanie jest dla Ciebie tak sa-

mo ważne jak kiedyś, a może jeszcze ważniejsze?

MS: Śpiewanie jest nieodłącznym elementem mojego życia od dzieciństwa. Śpiewam, odkąd pamiętam i nie wyobrażam sobie życia bez śpiewu. Nie powiedziała bym, że jest ono ważniejsze od fotografii, na pewno robię to dłużej lecz zainteresowanie do obu rzeczy jest równie wysokie. Nie zamierzam się zatrzymywać w rozwijaniu obu pasji, są one dla mnie bardzo ważne.

DS: Masz swoją ulubioną piosenkę, którą wykonujesz? Jaki typ muzyki preferujesz? Kogo spośród piosenkarek, piosenkarczy najbardziej podziwiasz?

MS: Nie mam pojęcia, która piosenka w moim wykonaniu brzmi najlepiej i która by była moją ulubioną. Nie można się zatrzymywać na jednej i wykonywać tylko

tę. Żeby rozwijać swoje umiejętności trzeba próbować wszystkiego. Najbardziej podziwiam polskich wykonawców, którzy robią muzykę w gatunku rapu typu PRO8L3M czy Hinol Polska Wersja.. Przez ich teksty i sposób wykonania człowiek zaczyna jakoś tak inaczej myśleć, wpada w swój świat.

DS: Matura w tym roku czy następnym? Wiesz już, co chciałabyś robić w swoim życiu zawodowym?

MS: Matura w następnym roku, ale już zaczynamy przygotowania. Co do życia zawodowego nie mam jeszcze pojęcia, czy zostanę przy fotografii, czy zainteresuję się czymś innym. Czas pokaże.

**ROZMAWIAŁA
DOROTA SULŻYK ▲**

Historyczne Impresje o Ziemi Gródeckiej i jej mieszkańcach (15) Przywołanie do porządku

Obowiązujący obecnie w gminie Gródek system w sferze gospodarki odpadami jest następstwem wielowiekowej walki o utrzymanie w osadzie Gródek zasad czystości i porządku w celu sprostanienia wymogom sanitarnym. Jak było w czasie poprzednich stuleci, nie wiadomo – nie ma na to dokumentów ani słownych przekazów. Najstarsze dane, czyli odkrycia archeologiczne na Górze Zamkowej sugerują, że w okresie rozpoczynającym epokę nowożytną śmieci powstawały. Jaka była ich dalsza droga, dokładnie na pewno się nie dowiemy. Możemy przypuszczać, że w Gródku było podobnie – jak w innych miejscach naszego regionu. Kilka następnych wieków – to jedna wielka niewiadoma, przynajmniej dla mnie. Dopiero pierwsze lata niepodległości Rzeczypospolitej, wraz z początkiem epoki zwanej współczesnością, przyniosły określone rozwiązania. Życie w kraju się normalizowało, również w dziedzinie sanitarno – porządkowej.

Na łamach „KALENDARIUM POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO 1919 – 1939”, autorstwa Marcina Sikorskiego, znalazła się infor-

macja, że jeszcze przed 26 września 1927 roku uchwalono regulamin sanitarno – porządkowy dla mieszkańców miast i miasteczek, w tym Gródka. Ponieważ Gródek

Pamiątkowe zdjęcie przy studni na Placu 11 listopada.

w owym czasie miał charakter małomiasteczkowy, mieszkańcy mieli swoje domostwa przy kilku ulicach, najczęściej prostopadłe ułożonych do głównych ulic: Białostockiej i Piłsudskiego. Żeby nie uprzykrzać życia sąsiadom, przy każdym domu mieszkalnym musiał być śmietnik, posiadający mocne i szczelne ściany oraz dno szczelnie przylegające, a łatwo od-

mykającą się pokrywą. Nie wiadomo, kto i w jaki sposób, zajmował się opróżnianiem tych śmietników. Ale w regulaminie wskazywano na przykład, że do śmietnika nie mo-

gą być zlewane nieczystości płynne lub pomyje. I bogatsze, i skromne gospodarstwa domowe w wodę były zaopatrywane z istniejących licznych studni, czasami umiejscowionych w miejscach publicznych. Nie wiemy, ile ich było w latach dwudziestych XX wieku, ale po zniszczeniach, które miały miejsce w czasie II wojny światowej, w gminie

Gródek naliczono 285 studni z nadającą się do picia wodą, prawdopodobnie sporo z nich było w samym Gródku.

O skali wojennych zniszczeń może przemawiać odnotowany w protokole gminnej rady fakt, że w pierwszych latach po wojnie odbywał się legalny handel cembrowinami po zrujnowanych i opuszczonych studniach. Regulamin sanitarno – porządkowy mało zatem ingerował w zaopatrzenie w wodę, ale w swojej treści zawierał regulacje w zakresie gospodarki ściekowej. Scentralizowanego odpływu ścieków oczywiście nie było, więc każdy właściciel domu winien był wybudować ustęp w odległości co najmniej 6 metrów od studni. Nieczystości płynne i pomyje należało zlewać do ustępu. Zawartość dołów można było wywozić tylko w godzinach od 23 do godziny 7 rano.

W dwudziestoleciu międzywojennym ulice Gródka były nieutwardzone, wąskie, z licznymi lokalnymi zaułkami. Nawet główne ulice wybrukowania doczekały się w 1935 roku. Brakowało ulicznego oświetlenia, bowiem elektryfikacja objęła Gródek dopiero w 1937 ro-

ku. Należy więc przypuszczać, że w związku z tym zaśmiecanie było łatwe i niekontrolowane, szczególnie tam, gdzie zabudowa była gęsta.

Miejscowy transport zapewniały zaprzęgi konne lub też jeżdżono na koniach w siodle, bądź na oklep. Konie zostawiały odchody, najwięcej tam, gdzie były „parkowane”. Inne śmieci stanowiły do tego niewielkie uzupełnienie, chociaż pod tę regułę zaliczały

się również opady śniegu lub inne czynniki zewnętrzne. Dlatego więc, każdy właściciel domu winien był oczyszczać jezdnię, ścieki i chodnik do połowy ulicy. Podczas ślizgawicy chodniki musiały 3 razy dziennie być posypywane żwirem, piaskiem lub popiołem.

Ówczesne lata znamionowało częste występowanie chorób zakaźnych. Doświadczenia wyniesione z lat okrutnej i morderczej I wojny światowej, niski poziom

opieki zdrowotnej, epidemia „hiszpanki” z lat 1918 i później, kazały dbać o higienę zawsze wtedy, kiedy to tylko było możliwe. W regulaminie zapisano więc, że podczas epidemii ścieki należy polewać w poniedziałki i piątki mlekiem wapiennym lub wysypywać wapnem niegaszonym.

Wszyscy mieszkańcy miast obowiązani byli dbać o bezwzględną czystość swych sieni, klatek schodowych, strychów, piwnic, nie za-

stawić sprzętami gospodarczymi sieni i schodów. Nie wolno było wylewać pomoy do rynsztoków, jak również myć naczyń przy studniach lub trzymać nierogaciznę i drób w mieszkaniach.

W regulaminie z pewnością istniał zapis o karach porządkowych za jego nieprzestrzeganie, ale tego już w „Kalendarium ...” nie znalazłam.

WIERA TARASEWICZ ▲

Siły życia (reportaż o Mieleszkach)

1995

- *Zatrymajcie się! Jak tam, pali się trochę? Dużo dymu? A jakże, dymu nie brakuje. Na ubraniach mamy resztki wypalanych łąk. Dym i lekko podпиты mężczyźni wprowadzają nas w klimat wsi. Mieleszki. Wieś, jak każda wioska na Białostocczyźnie leżąca na uboczu. Osiemdziesiąt kilka chat, trzech gospodarzy, siedem koni, bruk, prywatna „spółdzielnia”... Młodzi czekają na czas ucieczki, najstarsi czekają na śmierć. - O, u hetaj chacie baba bez nahi lażyć, szto u chury była, tut baba tak samo pry śmierci - wylicza nasz przewodnik. - Kaliś wioska, to była wioska, ludzi byli. A ciapier pusty dom pa prawaj, pusty pa lewaj - powie najstarsza mieleszczanka. - A... - wzdycha mężczyzna - kab byli dziauczaty. O tut u światlicy kaliś zabawy arhanizawali.*

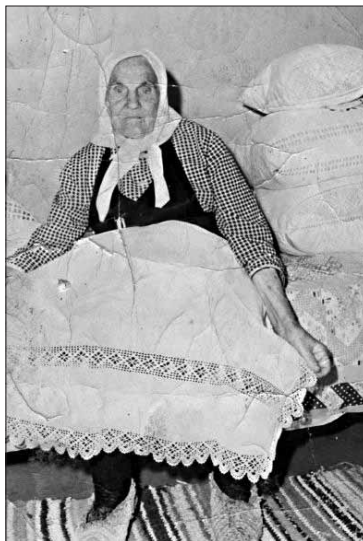
To leitmotyw wszystkich smutnych, lecz prawdziwych reportaży o wymierających wsiach. Uciekają dziewczyny. Konie się starzeją. Odchodzi w zapomnienie ród znachorek. Jedna z nich przycupnęła na ławeczce. - *Wy hrali kaliś wiedźmu? [w filmie Tamary Sołowiej pt. „Kresowa ballada”] - pytam. Ta sama twarz, drobna postać, w filmie warzyła zioła i rzucała czary na nowożeńców. - Była usim na świeci, a ciapier wieru u Boha i w nisztoszaho nie wieru. Mnie bolsz niczoha nie treba. Maju bolsz niż 80 let, była u spowiedzi i budu umirać. - A ziola? - Ja ziola nie zbirala, leczyla malitwaju: wiecier, cugi usiakija, pierepalachi, żywata, rōzu piakla... A ciapier ja niczoha nie chaczu. I nie mahu hawaryć, dietki. Była u spowiedzi i budu umirać. Słowa zna-*

chorki Wiery układają się w lament. I choć to już - wedle jej słów - bezsilna staruszka, żwawo wskakuje na ławkę i swoim „kysz, kysz” wygania kurę z ogródka.

Ostatnia znachorka Mieleszek. Ucieczka. Starość. Samotność. Śmierć. A życie? Gdzie się podziało to ciepłe uśmiechnięte życie? Ta siła, która odciąga smutne twarze od szyb okiennych?

Silna wola babci Luby

- *O, jakija dochtary mnie kaliś wyleczyli - uśmiecha się 95-letnia Luba Łowicka. - Żył stareńki czalawiek kala Pieńkau. Adniało mnie tady ruki, nohi, przywiażli ze szpitala, jak Łazar ja lażała. Waziu mnie muzyk pa babkach i niczoha. Zawiażli ureszci da staryka. U jaho była wialikaja ikona, lampadka hareła. Pasadziu mnie na kreśli. Palażyu ruki na maju haławu, zapalił lampadku i stajau z zadu. Szto*

Luba Łowicka

jon rabi, nie wiedaju. I da kuchni ja uże sama pryjsza. Pytaju jaho, czy budu żyć, czy budu chadzić. A jon tak

mnie adkazau: „Wiek wasz budzie douhi, budziecia chadzić, rabić, tolki nie praz siłu i bez nerwau.” Roszko na jaho hawaryli. Heta było pierad wajnoj. Spełniły się przepowiednie „proroka”. Babcia Luba ma 95 lat i przekonuje nas, że jest najstarsza w gródeckiej gminie. Sama gotuje, sprząta, pierze. Uśmiechnięte oczy staruszki potwierdzają jej słowa. Siedzi blisko pieca. Pasują do siebie. On - niebieski z zapieckiem, leżajką, gliniany, stareńki i ona - staruszka z uśmiechniętymi oczami.

Dawniej każda wioska miała jednego lub kilku znachorów, którzy leczyli, zamawiali. Jej ojciec - leśniczy - wprawdzie znachorem nie był, ale wyleczył kiedyś mamę „cudowną maścią”. W szpitalu chcieli obciąć jej zsiniałą i spuchniętą nogę. Ojciec przebił tylko obrzmiałą kończynę i przygotował maść: z zebranych ziół powyciskał soki, dodał olej lniany, wosk, smołę jałową. I pomógł. Babcia Luba krząta się po kuchni w poszukiwaniu cudownej maści. „Baćkauska” receptę wykorzystuje do dziś. Nie ma oleju lnianego, to gotuje na maśle. - O, kolki ja ludziej wyleczyła hetaj maściami. Rany, skuły, narywy... I na żywot, i na zuby byli zioła, ale chto to uspomnić. Spacekuje z laseczką. - *Ja praz siłu rablu - lubi powtarzać. Niektórzy myślą, że jest zdrowa. A ona i zawał miała, na płuca chorowała. Ale wyleczyła się, ciągle leczy siebie silną wolą. Wstaje rano, kilka razy „praz siłu” podnosi się i zaczyna normalny dzień. Śmiała się z sąsiadki, która kiedyś usiadła na wózku i siedzi do dziś dnia, w walonkach, okutana. A od lat jej powtarzała, żeby się przemogła, spróbowała,*

poruszała rękami, nogami... Już taki ma charakter babcia Luba.

Zaczęła pracować jako mała dziewczynka i niedługo minie już wiek. To dopiero staż! Skończyła 7 lat, uszyli jej fartuch - „parciak” - i poszła nosić torf. - *Ja adzin ciazki kawalak ważmu, prycisnu da żywata, wada ciacze... Ot, niama z kim hawaryć pra minulaje, a ja tak lublu... - snuje opowieść. Niedaleko Mieleszek swoją posiadłość miała pani - „barynia”. Babcia Luba nie pamięta, jak się nazywała, chyba „ruska” była. Wieś była ogrodzona i dzieci biegły do bramy, aby ją otworzyć, gdy widziały z daleka powóz „baryni”. Rzucą im cukierki, tylko nie wiadomo dlaczego, padały zawsze w piach albo w kałuże. „Barynia” sprzedała potem jedną część posiadłości dla Ukraińca (mieleszczanie mówili na nich Sety), a drugą część kupił Żyd. To on miał „torfową fabrykę”, skąd kawały torfu wożono do Gródka. Potem przyszło to, co wpisane jest w życiorys wszystkich naszych dziadów i pradziadów. „Bieżaństwo”. - *Ruskija nam skazali, szto musim wyjechać, tut akopy, tam akopy. Szto budziacie rabić, jak Niemiec pryjdzie? - pytali. I dotarli aż na Syberię, w okolice Irkucka, do jensiskiej guberni. Potem byli w guberni woroneskiej. Przed rewolucją w majątku. - A patom rewolucja, niechaj budzie rewolucja. Jakoś dobro było. Po rewolucji w kooperatywie była kasjerka. Miała dobrą pamięć. Brat jej powtarzał, żeby się uczyła, to będzie wielkim człowiekiem. Przydała się i kasjerska praktyka. Dziś, gdy robi zakupy w prywatnej „spółdzielni”, policzy szybciej od sprzedawczyni.**

Babcia Luba miała wielu „świato-

wych gości. Przyjeżdżał Jurka Hieniusz i Jerzy Turonek, pytali o brata - Januka Daraszkiwicza, który pisał wiersze po białorusku. Pamięta, jak doktor Hieniusz prosił o „pajasy”: Musicie mnie pajaska wytkać, koniecznie czerwona z białym. Babcia Luba, jedyna w całej wsi, a może i okolicy tkala „pajasy” (paski). Tyle ich było, a zostały tylko cztery. Kilka podarowała białoruskiemu muzeum. Przynosi teraz te swoje kolorowe skarby schowane w kufrze. Kiedyś, jak przyjeżdżała telewizja, pokazywała przed kamerą, jak się robi „pajasy”. Gościli też u babci Luby redaktorzy z radia i gazet. Na pytanie o współczesne życie, odpowiada tak, jak wszyscy starsi ludzie: - *Raskidanaje ciapier życie. Niama skleju u ludziach. U Haradku i Lużanach syny pazabijali swaje maciary. Hroszy, heta śmierć.* I opowiedziała historię-legendę. O garmku z pieniędzmi, „soldacie”, którego zabiły własna matka z siostrą. Wyczytała to w książce. Ta historyczna, darahaja książka z początku XX w. leży teraz w dużym pokoju na starym krześle z wyplatany oparciem.

Na parapetach, w kubeczkach rosną małe pomidorowe krzaczki. Babcia Luba skopała już swój mały zagonek. Pokazuje na podwórku ogródek. Czosnek już zielenieje, a posiana marchew, buraki, cebula przykryte są czerwonymi dachówkami. W ubiegłym roku jeszcze sama motyką skopała ziemniaczane rządki. Wszyscy się dziwili.

Odprowadzała nas powoli. Z pół godziny minęło, zanim od drzwi jej domu doszliśmy do furki i wyszliśmy na ulicę. Zdażyła jeszcze wiele nam dopowiedzieć. Kiedyś był u niej batiuszka. Zapytał: - *Z kim wy żywicie?* - *U dwaich* - odrzekła. - *A toż wasz muzyk nie żywie* - dodał zdziwiony. - *Ja z Boham u chaci żywie.*

Rozśpiewane mieleszczanki

- *O tak, już na peuno budzie 20 let, jak my śpiawajem* - wspomina pani Wala Doroszkiewicz, inicjatorka i szefowa chóru w Mieleszkach. W 1973 r. kobiety założyły tu Koło Gospodyń Wiejskich. I postanowiły zabawić się w teatr. Ktoś miał książeczkę „Mikitaŭ łapieć”, więc w świetlicy pokazali mieleszczanom sztukę... Pani Wala opowiada, jak

radziły sobie, gdy do roli potrzebni byli mężczyźni, bo przecież ich teatr był typowo kobiecy. - *Ja za baćka była. Prykleiła wusy. Uziata od kuzyna garnitur, jaki patom czasta pazyczala, bo byu padchadzaszczy* - śmieje się pani Wala. Na wiejskich deskach wystawiała sztuki Jurki Hieniusza. Pani Doroszkiewicz przypomina sobie tylko jeden tytuł - „Grzyby”. Nikt tego nie zapisywał. - *Bo kab my żyli u Haradku, tam u babau je czas. A my nie mieli czasu - haspadarki, dzieci, kaliś jaszczce na krosnach tkali. Kolki taho spania było...* Nie wszystkie kobiety potrafiły na pamięć nauczyć się ról, występowały tylko te bardziej zdolne i odważne. Przecież na sztuki przychodziła cała wioska. Wyjeżdżały też do Białegostoku z weselem „po kaliśniej-szamu”. Mężczyźni nie chciały brać ze sobą, bo w takim przedstawieniu trzeba i objąć się, i pocałować.

Przez ostatnie dwa lata chór z Mieleszek nie jeździł na przeglądy piosenki białoruskiej. Ale w tym roku chórzystki pomyślały, że warto przypomnieć się publiczności, bo i rok nie byle jaki-jubileuszowy. Wróciły z wyróżnieniem i kompletem salaterki, który z dumą pokazuje pani Wala. Przyznaje się, że konkursowe pieśni „Pawiej wietra”, „Ja u sieradu rodziłasia” prześpiewały trzy razy i weszły na scenę. Sceniczny staż robi jednak swoje. Na „ahladach” mało kiedy nie zajmowali jakiegos czołowego miejsca, trafiło się też pierwsze. Te salaterki, to taki mały upominek, a tak cieszy. - *Ja nie zazdroszczu hetym, szto hroszy dastajuć. Ja cieszusia, szto chtoś interesujecca czalawiekam. Szto jon sztoś warty i moża z siabie sztoś dać.* Pani Doroszkiewicz była kiedyś przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich, należała do różnych rad. Kiedyś załatwiła autokar (z „Tawarystwa”) i mieleszczanie jeździli na wycieczki, to do Białowieży, to gdzieś indziej. - *Mużczy ny zadawalonyja. Woźmiam wodku, zakusku..* Trzeba było przekupywać mężów, żeby pozwalali na wieczorne spotkania, zabawę w „aktorów”, wyjazdy z piosenkami. Wodzirejka chóru jego twórczość określa jako „folklor bez harmonii”. Śpiewają to, co ich matki i babki, „kaliśniejszaje”. Melodię znają, rozkładają ją na głosy. Pani Wala nie ukrywa, że trochę zazdroszczą gródeckiemu chó-

rowi takiego harmonisty, jak Stefan Kopa. U Haradku dobra śpiawając, bo tam muzykant. Czasam, jak czalawiek zacznie kiepsko, harmonia pamahaje wyjści. A my musim zacząć dobra liczyć tolki na swaje siły. Nigdy żaden muzyk z fachowym wykształceniem za wiele im nie pomagał. Mieleśzki nikomu nie po drodze, prawie na końcu świata. Pani Wala nie ubolewa nad tym, może właśnie dlatego byli zawsze bliżsi oryginalnym wersjom piosenek,

Fot. archiwum Anny Kazberuk

Mieszkańcy Mieleszek wystawiają sztukę pt. „Wesele”

które wykonywali. - *My usio umieli. Falklor, to toje, czaho nawuczylisia od swaich baćkou.* Zdane tylko na własne siły mieleszczańskie kobiety umiały radzić sobie w ekstremalnych sytuacjach. Potwierdza to historia, o której pani Wala mówi, że nikoli jaje nie zabudzie. Chór wybrał się wtedy do jednostki wojskowej w Białymstoku. Tuż przed wejściem na scenę organizatorzy zasugerowali pani Wali, że lepiej będzie, jak zaśpiewają po polsku, „bo wie Pani...” - *Ja znalazła dwie polskija pieśni, paszli my da lazienki, kilka razy praśpiewali i wyszli na scenu.* Po tym koncercie pozostała pamiątka - mała cepeliowska laleczka w stroju ludowym.

Tę wioseczkę jej rozśpiewane mieszkanki upatrzyła sobie Tamara Sołowiecz. To mieleszczanki były często bohaterkami jej filmów. - *Usio nakruczuwali, jak kapali kartofli, jak rabili dażynki. Na dożynkach, to usie naszyja pieśni nahrywali, kruhom nakruczuwali. Oj, my papajeździli z Tamaraj Soloniewicz. Pokazwali, jak kaliś na wioscy palatno bielili - to pakazwali pierad Bandarami. Adna nasza baba pakazwała, jak chleb pieczecca, u Krynkach gdzieś chatku stareńku znajszli, na lapaci chleb da pieczki usadzała. U nas nakru-*

czuwali hety film, jak szli z kryżom na Hrabarku. Jość u nas hara - dobra miesca da filmowania. Pani Wala wspomina, jak to robiła filmowcom herbatę, jak gotowała kartofle.

Przed laty w chórze śpiewało osiem kobiet. Dziś na kawie pani Wali spotykają się we trzy. Pani Wala ma nadzieję, że w jubileuszowy dzień-6 maja-dodając też cztery chore chórzystki. Gdy rok temu swoje 40-lecie świętował gródecki chór, poprosiła w Gródku o pomoc

w przygotowaniu jubileuszu 20-lecia Mieleszczanki. - *Napraudy warta dla nas pamahczy. Na wioscy ludzi pakrydużanyja. Na celu gminu śpiawajuć tolki u Haradku i u nas. Bolsz nichto hetym nie z анимаusia. I u nas moża kaliś kazali, szto my jakijaś durnyja, bo treba było kidać dzieci, haspadarki i jechać.*

Dlaczego w życiu innych wsi tak dużej gminy zabrakło miejsca na chór i białoruskie pieśni? Wala Doroszkiewicz tłumaczy, że trzeba mieć do tego serce i być oddanym człowiekiem. A ona i jej śpiewające koleżanki chciały i chcą coś z siebie i swojej wsi podarować innym. Wodzirejka zespołu trochę żałuje, że nie zapisywała tego 20-lecia w zeszytach. Ale naprawdę nie było czasu. Obiecuje sobie, że kiedyś kupi kasety i nagra dla czteroletniej wnuczki, która lubi śpiewać, ten „folklor bez harmonii”, w którym jest jednak harmonia pokoleniowa. Mieleśzki. Pradziadowie. Dziadowie. Ojcowie. Dzieci...

Dorota Sulżyk, Czasopis 05/1995

Tak to było Dawne życie Żydów

W dawnej Polsce i na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego Żydzi prowadzili działalność pozarolniczą. Do nich należały: handel, rzemiosło, dzierżawy komór celnych, młynów, browarów, pożyczanie pieniędzy. Żydzi jako pierwsi rozwinęli handel zagraniczny.

Teren obecnej naszej gminy administracyjnie do 1795 r. należał do Litwy Zachodniej i wchodził w skład województwa trockiego lub nowogrodzkiego. Odrębną działalnością oprócz wymienionych powyżej było karczmarstwo i szynkarstwo. W dawnych czasach karczmy spełniały między innymi rolę hoteli i w związku z tym były budowane przy szlakach drogowych. W karczmach spotykała się miejscowa ludność. Odbываły się w nich zabawy, a podstawowym produktem sprzedaży były napoje alkoholowe: piwo, miód pitny i wódka. Skromniejszy zakres miały szynki, w których nie było zajazdów. Karczmy i szynki stanowiły własność pańską i były przez Żydów dzierżawione. Po uwłaszczeniu chłopów, które na na-

szych ziemiach miało miejsce w 1864 r. dzierżawy mogły stać się własnością rodzin żydowskich. Na podstawie zachowanych źródeł archiwalnych z XVII-XIX w. na ziemi gródeckiej było mniej karczm niż szynków. Budowano je tam, gdzie były duże skupiska ludności (Gródek), przy skrzyżowaniu dróg i ważnych szlakach: Mostowlany - skrzyżowanie dróg, w tym traktów handlowych i duży przepływ ludności związany z istnieniem cerkwi; Zubki – skrzyżowanie dróg i istnienie stacji kolejowej od 1886 r.; Kołodziezna (miejscowość już nie istnieje) – istnienie dworu i młyna wodnego; Janpol (obecnie Królowy Most) – istnienie szlaku drogowego i dużego majątku ziemskiego. Karczmy i szynki straciły swoje znaczenie po 1915 r. Było to związane z bieżącością ludności cywilnej w głąb cesarstwa rosyjskiego po wybuchu I wojny światowej. Po odrodzeniu państwa polskiego w 1918 r. i w dalszych latach w nowej rzeczywistości politycznej, gospo-

darczej i społecznej karczmarstwo i szynkarstwo straciło rację bytu.

W dobrach królewskich i folwarkach szlacheckich chętniej oddawano w dzierżawę karczmy i szynki Żydom ze względu na ich znikome spożywanie alkoholu w porównaniu z dzierżawcami chrześcijanami. Oba rodzaje lokali budowano od podstaw, bądź lokalizowano w chatach chłopskich. Bardzo często były to budynki w złym stanie, zaniedbane, kryte słomianą strzechą, z piecami glinianymi, dachami opadłymi, niekiedy bez drzwi i pieców, pochylone. W karczmach i szynkach mieszkali przeważnie dwie rodziny żydowskie. Np. w karczmie gródeckiej mieszkało 10 Żydów (1676 r.). Karczmarze posiadali na swoim terenie prawo do wyłącznej produkcji i sprzedaży napojów alkoholowych. Poza własną produkcją musieli oni sprzedawać wyroby dworskie. Istniało znaczne zróżnicowanie karczmarzy i szynkarzy. Często ponosili oni straty z powodu niewypłacalnych klientów. „Starszy brat mego ojca pił dużo wódki.

Wszystko wynosił do karczmy i oddawał za wódkę. Karczma była na końcu wsi Zubki od zachodu. Trzymał ją Żyd Judel. Wielu gospodarzy, a nawet kobiety zbywały swój dobytek za wódkę. Handlarz Judel korzystał z tego, wymieniał wódkę na wszystko, co kto przynosił” (wspomnienie Michała, r. 1897). Liczba karczm i domów szynkowych często się zmieniała. W zależności od sytuacji materialnej rodziny żydowskiej istniał mniejszy lub większy asortyment napojów alkoholowych, niekiedy sprzedawano też śledzie.

Reasumując, można stwierdzić, że Żydzi na ziemi gródeckiej trudnili się karczmarstwem i szynkarstwem zarówno w Gródku jak i wsiach. Skupisko tych obu zawodów było w Gródku. Karczmarze i szynkarze znajdowali się we wsiach należących do dóbr prywatnych. Często poza wyrobami alkoholowymi sprzedawano dworskie napoje wyskokowe. Wśród

JANUSZ CIMOCHOWICZ ▲

W ogrodzie i kuchni. Odcinek dziewięćdziesiąty drugi Słodkie brzoskwinie

Fot. Barbara Niezyporuk

Brzoskwinie są cenione za smak owoców spożywanych zarówno w stanie surowym, jak i przetworzonym. Właściwości, które mają dobroczynny wpływ na nasze zdrowie, to też całkiem spora lista! Przyjrzyjmy się najważniejszym z nich. Są one bogatym źródłem witamin – C, PP oraz z grupy B, a także soli mineralnych, błonnika oraz beta-karotenu. Owoce te zaleca się szczególnie jako uzupełnienie diety dzieci, osób starszych, wegetarian oraz rekonwalescentów. Polecane są one także jako uzupełnienie diety osób cierpiących na reumatyzm oraz choroby układu moczowego. Zawarte w nich substancje zwiększają produkcję hemoglobiny oraz regulują gospodarkę kwaso-

wo-zasadową organizmu. Działają także oczyszczająco na skórę, wspomagają odchudzanie oraz oczyszczanie organizmu z toksyn. Kto powinien sięgać regularnie po brzoskwinie? Najbardziej precyzyjną i dobitną odpowiedzią byłoby „my wszyscy”. Tymczasem, nie jest to wcale takie oczywiste! Dobrze, by brzoskwinia znajdowała się regularnie na talerzu: osób zmagających się z anemią, kobiet w ciąży – głównie przez zawartość potasu, diabetyków – ze względu na niski indeks glikemiczny, osób na diecie odchudzającej – ze względu na niewielką zawartość kalorii.

W naszych warunkach klimatycznych, czyli w Polsce, drzewka brzoskwiniowe dorastają najczęściej do 4 m wysokości. W czasie największej odporności na mróz drzewa wytrzymują temperatury do ok. - 28°C, zaś pąki kwiatowe w pełni kwitnienia do - 3,6°C. Pąki kwiatowe zawiązują się niemal wyłącznie na pędach jednorocznych. Kwitnienie zaczyna się w połowie lub pod koniec kwietnia i trwa około 10 dni, co uzależnione jest od przebiegu pogody oraz klimatu danego regionu. Większość uprawianych w Polsce odmian jest samopylna, więc zasadniczo problem doboru odmiany zapylającej nie istnieje.

Pomimo, że u brzoskwini podobnie jak u innych gatunków występuje naturalne zrzucanie (także poprzez uszkodzenia mrozowe) zawiązanych zwyczaj w nadmiarze zawiązków, czasami koniecznym, pożytecznym zabiegiem może być ich przeredzanie – najpóźniej, gdy zawiązki mają wielkość orzecha laskowego. Odpowiednia odległość pomiędzy owocami na pędzie powinna wynosić około 20-25 cm – im większe owoce odmiana rodzi, tym większe powinny być odległości. Owoce są zazwyczaj pokryte rumieńcem w różnym odcieniu koloru czerwonego. Podstawową barwą skórki, ukrytą pod rumieńcem, jest kolor od żółtozielonego po żółtopomarańczowy. Brzoskwinia jest gatunkiem o bardzo dużych wymaganiach cieplnych. Źle znosi mrozy, ale także „niedobory” dni ciepłych – zwłaszcza jesienią. Najlepiej sadzić ją w miejscu osłoniętym od zimnych wiatrów, o dużym nasłonecznieniu. Absolutnie nie powinno się sadzić drzew brzoskwini w tzw. zastoiskach mrozowych – w zagłębieniach terenu i innych miejscach, skąd ograniczony jest odpływ zimnego powietrza zimą. Gleba powinna być głęboka, o odczynie zbliżonym do obojętnego lub lekko kwaśnym (pH

6,6-7). Korzenie brzoskwini są wrażliwe na zalewanie, dlatego do uprawy nie nadają się gleby podmokłe. Gleby lekkie należy wzbogacić materiałem organicznym (obornik, kompost). Gleby bardzo ciężkie, zimne i podmokłe nie nadają się do uprawy brzoskwini. Zasadniczo, o ile powyższe wymagania zostaną spełnione, brzoskwinie będą dobrze rosły na większości rodzajów gleb. Nie wiem, jakie warunki glebowe ma ziemia u kuzyna w sadzie, od którego dostałyśmy jego pierwsze brzoskwinie. Drzewko posadził dwa lata temu i już mu pięknie owocuje, pewnie dlatego, że zimy były łagodne. Zobaczmy, czy nasze posadzone w tym roku, dobrze się przyjmą i czy będą tak szybko owocowały? Jak to mówią: pożyjemy – zobaczymy.

Kochani moi czytelnicy, **odwrócone ciasto z brzoskwiniami**, które dziś Wam zaprezen-

tuję jest super fajnym i bardzo sezonowym pomysłem na deser. Jeśli będziecie mieli nadmiar brzoskwiń, zróbcie je, polecam z całego serca. Potrzebne składniki na spód: 5 brzoskwiń (przekrojonych na ósemki, bez pestki), 30 g cukru trzcinowego, 30 g masła. Składniki na ciasto: 150 g masła, 150 g drobnego cukru, 2 jajka, starta skórka z jednej cytryny, 125 ml mleka lub jogurtu, 200 g mąki tortowej, 2 łyżeczki proszku do pieczenia. Rozgrzej piekarnik do 190 stopni. Cukier trzcinowy utrzyj z masłem. Następnie masą wysmaruj równo dno formy do pieczenia (o średnicy ok. 20 cm i nieprzywierającym dnem). Ułóż brzoskwinie na dnie formy. Przygotuj ciasto - przy pomocy robota kuchennego utrzyj masło z cukrem na gładką masę. Następnie dodawaj po jednym jajku, cały czas ucierając ciasto. Do naczynia z ciastem wlej mleko, dodaj skórkę z

cytryny, mąkę i proszek do pieczenia. Wymieszaj całość drewnianą łyżką, aż do uzyskania jednolitej konsystencji. Ciasto przełóż łyżką na wierzch brzoskwiń i piecz w piekarniku przez ok. 40-50 minut (tj. do momentu, aż wierzch ciasta zbrązowieje, a wbity szpikulec będzie suchy). Wyjmij ciasto z piekarnika, oddziel nożem brzegi od formy i poczekaj 15 minut, aż trochę przestygnie. Następnie ściągnij kołnierz formy, na wierzchu połóż duży talerz i odwróć ciasto. Ostrożnie zdejmij dno formy (najlepiej zrobić to przy pomocy dużego noża). Ciasto możesz podać od razu, na ciepło, lub jak już ostygnie, w temperaturze pokojowej. To ciasto wygląda bardzo efektownie i smakuje jak z najlepszej cukierni, ale jest super proste do zrobienia.

BARBARA NICZYPORUK ▲

„Opieka wytchnieniowa” w Hospicjum w Makówce

Zaczęliśmy już przyjmować pierwszych pacjentów w ramach projektu „Opieka wytchnieniowa”.

Od lipca udało nam się wystartować z projektem opieki wytchnieniowej dla mieszkańców Podlasia. Program ma na celu nie tylko pomóc chorym, ale również ich opiekunom. W ramach projektu „Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych – edycja 2024 zaczęliśmy przyjmować pierwszych pacjentów na pobyt wyręczający opiekunów. Wsparcie zapewniliśmy już dla pięciu osób oraz ich opiekunów.

Czym jest opieka wyręczająca?

To 14-dniowy, bezpłatny pobyt dla osób niesamodzielnych w ośrodku, który ma za zadanie wyręczyć opiekuna w opiece. W ramach opieki wyręczającej zapewniamy pacjentom całodobową opiekę wraz z wyżywieniem. O dobro pacjentów troszczą się nasze opiekunki i pielęgniarki. Podczas pobytu proponujemy podopiecznym aktywne formy spędzania czasu – dostosowane do możliwości chorego; zachęcamy do ruchu np. do regularnych spacerów na świeżym powietrzu lub do prostej, nieforsującej gimnastyki.

Dla kogo opieka wytchnieniowa i kto może się ubiegać o 2-tygodniowy pobyt w ośrodku?

Tego rodzaju wsparcie jest kierowane do opiekunów, którzy wymagają odciążenia w sprawowaniu opieki nad osobą dorosłą posiadającą status osoby niepełnosprawnej. Opiekun takiej osoby przez ten czas może odpocząć, nabrać sił czy połatwiać wszystkie swoje niezbędne sprawy. Do takiego pobytu kwalifikuje się osoba dorosła posiadająca znaczny stopień niepełnosprawności lub posiadająca I grupę inwalidzką ZUS lub orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji. Taka osoba powinna być w stanie stabilnym bez cech infekcji. O opiekę wytchnieniową mogą starać się mieszkańcy województwa podlaskiego. W ośrodku stacjonarnym w Makówce do końca tego roku będziemy mogli przyjąć 24 osoby. Dodatkowo, pracujemy nad możliwością współpracy z MOPS-ami, które będą finansowały skierowanych do nas pacjentów.

Fundacja Hospicjum Proroka Eliasza działa na podlaskich terenach już od 13 lat zapewniając opiekę hospicyjną ludziom starszym, chorym, zależnym – tym, którym pomoc jest najbardziej potrzebna. Główne działania, fundacji to:

- hospicjum domowe – personel medyczny odwiedza podopiecznych w ich domach,
- hospicjum stacjonarne – w którym miejsce znalazło już blisko 300 pacjentów,
- wsparcie opiekunów: porady psychologiczne, pielęgnacyjne i wskazówki praktyczne,
- wypożyczalnia sprzętu medycznego,
- tworzenie i wprowadzanie innowacji społecznych mających na celu zmianę systemu opieki paliatywnej w Polsce - poza medyczną pomocą, daje coś więcej: wsparcie psychiczne i obecność w tak trudnych chwilach dla samych podopiecznych i także ich rodzin!

Fundacja Hospicjum Proroka Eliasza

Porada językowa

Na początek parę słów o sklepie. Nazwa sklep wywodzi się od słowa sklepienie, czyli łukowate zwieńczenie budowli. Ciekawe jest, że sklepieniem nazywano również to, co znajdowało się pod nim, czyli piwnicę lub podziemie. Latem takie budynki utrzymywały chłód, a zimą zapewniały temperaturę powyżej zera. Służyły do przechowywania produktów, na przykład serów, mleka, śmietany. W naszej okolicy można jeszcze w wielu miejscowościach znaleźć takie pomieszczenia. Kiedy dzisiaj mówimy sklep, mamy na myśli miejsce, w którym możemy dokonać zakupów. Inna ciekawa nazwa, dzisiaj zanikająca, to świronek (świronak), czyli budynek gospodarczy, również służący do magazynowania żywności a także zboża czy narzędzi. Starsi czytelnicy pamiętają nazwę lamus. Było to pomieszczenie dworskie, w którym pierwotnie przechowywano cenne przedmioty, później pełnił również funkcję magazynu. Kiedy mówimy: „odłożyć coś do lamusa”, mamy na myśli, że coś już nie jest potrzebne. Na szczęście na strychach czy w innych miejscach są jeszcze stare meble, pamiątki. Wyciągnięte z lamusa perełki można będzie zobaczyć w nowo powstającej izbie w GCK.

Irena Matysiuk

Liść

Rondo

Kilka lat temu u zbiegu ulic Białostockiej, Rzemieślniczej i Polnej powstało rondo z prawdziwego zdarzenia. Inwestycja, jak to w Gródku bywa, powstała w trudzie i mozole. Mieszkańcy zgłaszali, że projekt jest jakiś niedopracowany, bo rondo było za wąskie. Cóż, władze rondo uroczyście otworzyły i uznały, że wszystko jest w porządku. Jednakże pewnego zimowego dnia zostało ono zablokowane przez samochód ciężarowy przewożący drewno. Sytuacja nie była wynikiem protestu, ale prozaicznie samochód nie mógł ronda przejechać, bo się nie zmieścił w wąskich wirażach. Przednie i tylne koła zaparły się o krawężnik i kłops ani do przodu, ani do tyłu. Po tym zdarzeniu projektanci znów zasiedli do kajetów i postanowili rondo poszerzyć. Wizualnie rondo jest ładne, bo zostało wykonane z dobrych materiałów, jest takie jakby dwupoziomowe, bo przejeżdżając przez nie trzeba pokonać różnice wysokości (oryginalne rozwiązanie, bo dotychczas nigdzie takiego nie spotkałem), no i na środku dumnie świecą energooszczędne lampy. Centrum ronda ozdabiają polne rośliny, które zadomowiły się tam samowolnie i uważam, że powinny tam pozostać. Co jakiś czas są one atakowane przez spalinową kośę i wówczas rondo świeci łysyną. Generalnie rondo jest ładne i tego się trzymajmy. Jednakże jest ono bezimienne i myślę, że czas to zmienić. Rozmawiając o tym słyszę różne propozycje, np. Rondo Wiesława. Nazwa kojarzyłaby się z naszym Wójtem, który rządzi nam ponad 20 lat, ale mogłaby się kojarzyć też z innymi Wiesławami, także to chyba zły kierunek.

Uważam, że nadanie ronda imienia miałoby pozytywne cechy, a mianowicie można byłoby sięgnąć do zacnej historii naszej miejscowości, upamiętnić doniosłe wydarzenie lub znaną osobę. Osobiście proponowałbym, aby rondo otrzymało imię Bitwy pod Czaśnikami, która miała miejsce 26 stycznia 1564 roku. W tej bitwie siły Wielkiego Księstwa Litewskiego zadały druzgocącą klęskę moskalom. Architektami tego zwycięstwa byli Hetman Wielki Litewski Mikołaj „Rudy” Radziwiłł herbu Trąby, oraz Grzegorz Aleksandrowicz Chodkiewicz herbu Gryf z Mieczem. Jazda litewska w sile zaledwie około 4000 żołnierzy uderzyła na obóz kniazia Piotra Szujskiego, który dysponował wojskiem liczącym być może nawet 30 000 ludzi. Gwałtowny i niespodziewany atak wywołał ogromną panikę, a większość Moskali rzuciła się do bezładnej ucieczki. Zwycięstwo Litwinów było całkowite, a sam książę Szujski w nieszczęśliwy sposób znalazł się wśród poległych, gdyż pierchając zginął w lesie z rąk okolicznych chłopów. Obok bitwy pod Newlem była to niewątpliwie najbardziej dotkliwa przegrana Moskali w całej wojnie litewsko-rosyjskiej 1558-1570. Powyższe wydarzenie jest doniosłą kartą w historii naszego przodka, a mianowicie hetmana wielkiego litewskiego Grzegorza Chodkiewicza syna Aleksandra Chodkiewicza, który był właścicielem rozległych posiadłości na terenach, których centrum stanowił Gródek. Poprzez nadanie powyższego imienia propagowana byłaby bogata historia naszej miejscowości. Zarówno mieszkańcy jak i turyści, zaintrygowani nazwą ronda, sięgnęliby do stosownych materiałów i zapoznaliby się z dziejami Gródka na przestrzeni wieków. Otrzymaliby oni odpowiedzi na pytania:

- czym było Wielkie Księstwo Litewskie (m.in. w zakresie kultury, języka urzędowego oraz religii);
- dlaczego Gródek był wówczas najważniejszym ośrodkiem na tych terenach;
- dlaczego Rzeczpospolita Obojga Narodów była najsilniejszym państwem ówczesnej Europy?

Uważam, że należałoby nadać stosowną nazwę wskazanemu rondo i prosiłbym tu o inicjatywę naszych władarzy.

Z poważaniem
Andrzej Konończuk

„Wiadomości Gródeckie – Haradockija Nawiny”. **Wydawca:** Gminne Centrum Kultury w Gródku. **Redagują:** Dorota Sulzyk (redaktor naczelna), Radosław Kulesza (skład i łamanie), Magdalena Łotysz. **Współpracują:** Irena Matysiuk, Wiera Tarasewicz, Barbara Niczyporuk, Janusz Cimochoiewicz, nauczyciele i uczniowie Zespołu Szkół w Gródku, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne z terenu Gminy Gródek. **Adres redakcji:** ul. A. i G. Chodkiewiczów 4, 16-040 Gródek, tel. 85 7180 136, e-mail: dsulzyk@gckgrodek.pl, www.gckgrodek.pl, facebook: wiadomosciyrodeckie. *Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada oraz zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania materiałów przekazanych do opublikowania. Gazetę można kupić w sklepach na terenie gminy Gródek, bądź zamówić prenumeratę (4,50 zł + 7,60 zł koszt wysyłki - cena za jeden miesiąc; nr rachunku bankowego: BS Białystok O/Gródek 68 8060 0004 0390 0202 2000 0050. Gazeta w formacie PDF dostępna na koniec miesiąca na stronie www.gckgrodek.pl.*

Materiały, listy, uwagi, ogłoszenia i reklamy przyjmuje Gminne Centrum Kultury. Numer złożono 03.10.2024 r. Wydrukowano w drukarni ARES w Białymstoku. ISSN: 1427-261X, NAKŁAD: 330 egz.

OGŁOSZENIA

- ▼ **SPRZEDAM** drewno opałowe. Kontakt: 608 352 635
- ▼ **SPRZEDAM** książki z likwidowanego antykwariatu. Białystok, tel. 797 542 353
- ▼ **KUPIĘ LAS**, tereny zakrzaczone tel. 791 585 629
- ▼ **USŁUGI TAPICERSKIE** Piotr Sokołowski - Załuki tel. 504 441 220
- ▼ **USŁUGI KOMINIARSKIE** tel. 600 419 106

OGŁOSZENIA DROBNE SĄ BEZPŁATNE.

W CELU ZAMIESZCZENIA PROSIMY O KONTAKT Z REDAKCJĄ.

Dom Pogrzebowy CEREMONIAŁ

Anatol Choruży
ul. Młynowa 10
16-040 Gródek

TEL: 608 319 632

W skład usługi pogrzebowej wchodzi:
trumna, Krzyż z tabliczką, klepsydry,
komplet garderoby, eksportacja zmarłego
z różnych miejsc, karawan, załatwianie
formalności (USC, kościół lub cerkiew),
wyniesienie z domu, wykopanie
oraz usypanie grobu, chłodzenie zwłok,
bus do przewozu osób uczestniczących
w pogrzebie.

Do dyspozycji posiadamy sale pogrzebowe oraz
chłodnię do przetrzymywania zwłok. Cena obowią-
zuje w promieniu 100 km. Powyżej 100 km według
ustalonych stawek
za transport. Wykonujemy także kremację ciała oraz
inne usługi pogrzebowe i cmentarne. Działamy pro-
fesjonalnie! Gwarantujemy solidne usługi!
Do Państwa dyspozycji 24 h na dobę.

TARTAK

ANDRZEJ NIESTERCZUK

Mieleszki-Kolonia 19
16-040 Gródek
e-mail: tartak.niesterczuk@wp.pl

tel. 661 641 734

OFERTA:
deski
elementy więźby dachowej
łaty i kontrłaty
drewno opałowe
impregnacji drewna
drewno heblowane

ATRA GROUP TECHNIKA GRZEWCA DYSTRYBUCJA, MONTAŻ, SERWIS

KOSTRZEWA®
LIDER KOTŁÓW
I PALNIKÓW NA PELLET

602 151 098
atragroup@wp.pl
ul. Ciesielska 2
15-542 Białystok

AUTO GRZEŚ

GRZEGORZ KUŹMICZ

- NAPRAWA AUT
POWYPADKOWYCH,
POKOLIZYJNYCH,
SKORODOWANYCH
- NAPRAWA ZDERZAKÓW
- SERWIS KLIMATYZACJI
ODGRZYBIANIE,
NAPEŁNIANIE CZYNNIKIEM
- POMOC DROGOWA

608 35 26 35
881 31 16 03

Biuro Księgowe Buchalter Piotr Bancarewicz

ul. Chodkiewiczów 32 lok.14
16-040 Gródek
tel. 85 71 80 296
tel. kom. 666 046 664
e-mail: biuro-buchalter@wp.pl

■ księgowość

■ kadry

■ BHP

Doradztwo przy
zakładaniu firmy za darmo!

EKOPROM

EKO INŻYNIERIA

- PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
- SZAMBA
- PRZYŁĄCZA WODNE I KANALIZACYJNE
- STUDNIE, UZBROJENIE I PRZYŁĄCZE DO DOMU
- WYKOPY MINIKOPARKĄ 2,5T:
POD FUNDAMENTY, PRZYŁĄCZA
ELEKTRYCZNE, ITP.
- USŁUGI MINIWYWROTKĄ 4 T.

MICHAŁ HAWRYŁYSZYN
ZAŁUKI 100
TEL. 512-086-437

- USŁUGI - MINI TRAKTORKIEM

koszenie kosiarką bijakową,
orka: pługiem, glebogryzarką,
przyczepa samowładowca,
zrębkowanie gałęzi rębakiem

MICHAŁ HAWRYŁYSZYN
ZAŁUKI 100
TEL. 512-086-437
www.ekoprom.com.pl

668-464-293

Dawid Marcinczyk
ul. Malinowa 10,
16-040 Gródek

- wycinka lasów
- trzebieże
- zręby
- czyszczenia
- czyszczenia sanitarne
- wycinka drzew trudnych
- czyszczenia działek
- koszenie traw i zarośli
- skup pozyskanego drewna

GABINET MASAŻU
JUSTYNA SKROBCZYŃSKA

- Masaż klasyczny
- Masaż leczniczy
- Drenaż limfatyczny
- Masaż segmentarny
- Masaż Izometryczny
- Masaż Centryfugalny
- Masaż Relaksacyjny

ul. Fabryczna 12/4 lok.2
16-040 Gródek tel. 666 046 682
NIP: 966 144 16 74 jskrobczynska@gmail.com

WIERCENIE STUDNI

ANDRZEJ
CHORUŻY

TELEFON
604 825 097

WYWÓZ NIECZYSTOŚCI PŁYNNYCH

ANDRZEJ ŁUKASZUK

- SZAMBA I PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE
- ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE
- PRZEPOMPOWNIE ŚCIEKÓW
- OSADNIKI, TŁUSZCZOWNIKI
- MYJNIE SAMOCHODOWE
- UDRAŻNIANIE KANALIZACJI WUKO

507 73 74 73
BIAŁYSTOK NIP: 542-101-40-77

DOŚWIADCZAJ
JEDZENIA INACZEJ

- wesela slow
- restauracja
- noclegi

KONCEPT
BORKI 33

www.maciejowkaborki33.pl
rezerwacje kom. 577 483 333

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

z produktami AGROSOLAR

**My zajmujemy się montażem oraz formalnościami związanymi z wnioskiem.
Kwotę **135 000 zł** dofinansowania możesz wydać na:**

PIEC NA PELLET | OKNA | DRZWI | OCIEPLENIE DOMU | FOTOWOLTAIKA | POMPY CIEPŁA

